

naša luč

1992
november
9

hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti

Župančič, Duma

v novo mesto

Peljem se skoz Ivančno gorico, kjer že dobiva nova župna cerkev sv. Jožefa čisto določene obrise. Pa naprej skozi Trebnje in pod Trško goro, posejano z vinogradi, v **Novo mesto**.

Kdor hoče zvedeti o Novem mestu kaj več, naj si kupi knjige, ki govorijo o njem, jaz sem tu le na izletu.

Novega mesta se spominjam iz gimnazijskih let najbolj po Ketteju, ki je tu napisal pesem svoji izvoljenki Angeli Na trgu, in po Jakcu, ki je svoje mesto, dolensko metropolo, nešteto krat v barvah mojstrsko upodobil.

Ker duša sama brez telesa v zemskem bivanju ne more obstajati, se pri možaku, ki pride slučajno mimo, pozanimam, kje je tu kakšna dobra „štarija“. Svetuje mi tisto na Bregu. Je zadovoljiva.

Potem grem na ogled mesta. Sicer ne moreš v eni uri videti bogve česa, nekaj bo pa vendarle.

Za trenutek stopim v kapiteljsko cerkev, ki daje s svojim obrisom pogledu na mesto iz daljave poseben

Novo mesto

poudarek. Notranjščina je zanimiva. Njena podolžna os se na sredi prelomi — znamenje, da je bila prvotni cerkvi dozidana še ena. Slovita je Tintoretijeva oltarna slika sv. Miklavža. Ugasnem rdečo lučko pri spovednici, na kateri stoji napis „Nadžkof“. Tam navadno spoveduje upokojeni beograjski nadškof Turk, a trenutko ga ni v spovednici.

Stopim v frančiškansko cerkev, saj tukaj župnikuje moj znanec p. Peter. A brat, ki pride zaklepat cerkev, mi pove, da p. Petra ni doma — spet se potika po Sveti deželi, seveda, saj je njen komisar za Slovenijo.

Na glavnem trgu občudujem baročno Bergmanovo hišo s hodniki pod oboki, pred rotovžem pa kamniti vodnjak ter Trdinov in Kettejev spomenik.

Vem, da ima Novo mesto še sto zanimivosti, a noč se bliža in cesta me kliče domov.

— — —

Pri opisu Novega mesta ne morem mimo **Trške gore**, na katero sem se povzpel nekaj mesecev kasneje. Na razpotju zadaj za kmetijsko šolo sem z avtom zavil na levo namesto na desno. Avto sem pustil pri velikem križu že precej visoko v klancu in se napotil naprej peš. „Prebijal“ sem se po stezah in stezicah na vrh gore. Vmes sem občudoval trte in slive, ki so tu nasajene in katerih sadežev leži po poteh pomandranih na kupe.

Na določeni točki poti sem srečal moža srednjih let, ki je obiral grozde in ga nosil v zidanico. Vprašal sem ga za pot na vrh gore. Pokazal mi jo je in z nekakšno zadržanostjo pravil, da so ljudje v prvi Jugoslaviji

Trška gora

romali na vrh, ker da je ta cerkev precej znana. Jasno sem mu povedal, da tudi sam hočem k cerkvi.

Na določeni točki stezic se mi je zazdelo, da grem preveč v levo. Vprašal sem moža, ki je zidal hišo — tu gori stoji polno hiš, pa še kar naprej gradijo nove — bil je pri petdesetih, srednje visok, močan.

„Pojdite kar naprej po tej stezi. Pri češnji zavijte v levo, čez nekaj korakov pa spet naravnost navzgor; prišli boste do asfaltirane ceste; ta vas bo pripeljala naravnost do cerkve . . . Ali stopite k meni na kozarec vina?“

„Hvala. Vozim.“

„Ali bi štampal šnopsa?“

„Boglonaj, vozim. Izredno ste dobri. Zdaj vidim, da je res, kar pripovedujejo o Dolenjcih. Če te Gorenjec povabi v hišo, sem slišal, ti reče: ‚Pridite noter, boste videli, kaj smo zgradili!‘, če pa Dolenjec, te povabi: ‚Pridite na kozarček!‘“

Bog s tabo, neznaní dobri človek, in ves božji blagoslov nadte in nad tvojo hišo!

Slovenska gostoljubnost! Kako si lepa!

bo še

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:

Sorško polje v ivju.
(foto Mirko Kambič)

v volivnem kotlu

Kaj se bo v slovenskem decembrskem volivnem kotlu skuhalo, ne ve nihče. Vsekakor v njem že močno vre.

- Najprej nas zanima, ali bodo volitve demokratične.

Po zunanji plati gotovo, po notranji, vsebinski pa gotovo ne: še vedno so vplivi bivšega enoumja (direktorji podjetij, družbeni denar, družbena občila) na množice izredno močni. Z maso se pa da manipulirati.

- In kdo bo na volitvah zmagal?

Opisati je mogoče le današnji politični prostor. Ta se deli v tri bloke: v sredinskega, desnega in levega:

— sredo sestavljajo liberalni demokrati (Drnovšek), zeleni (Plut) in demokrati (Bavčar), a so vsi, vsaj kar zadeva vodstvo, zelo levi;

— na desni so krščanski demokrati (Peterle), Kmečka stranka SLS (Podobnik), narodni demokrati (Pirnat) in liberalci (Gros); pridružiti se jim utegnejo še zeleni in socialdemokrati, če bo v njih prevladalo desno krilo;

— na levi so prenovitelji (Ribičič), ki se jih vsi otepajo, socialisti (Žakelj) in socialdemokrati (Pučnik).

Omeniti je treba, da je edinole desni blok podpisal dogovor o medsebojnem sodelovanju v predvolilnem boju in o sestavi vlade, če zmagajo. Da je to ostale stranke močno preplašilo, ni čudno: ta dogovor namreč obeta desnemu krilu na volitvah zmago.

— — —

Kučan bo spet kandidiral za predsednika RS. Ker se je prijavil kot neodvisni kandidat, mora zbrati pet tisoč podpisov. Vrsta visoko izobraženih ali sicer znanih Slovencev (športnikov, pisateljev, igralcev, pevcev) je dala svoj podpis pod njegovo kandidaturo. Dejstvo, da utegne postati slovenski predsednik bivši komunist, je po evropskih merilih sramota, omenjeni podpisi za njegovo predsedništvo pa prav tako.

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Odgovorni urednik: Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):
Avstrija . . . . . 170 šil.
Anglija . . . . . 11 fun.
Belgija . . . . . 635 fran.

Francija . . . . . 106 fran.
Italija . . . . . 24.000 lir
Nizozemska . . . . . 35 gld.
Nemčija . . . . . 30 mark
Švica . . . . . 27 franc.
Švedska . . . . . 115 kron
Avstralija . . . . . 26 dol.
Kanada . . . . . 23 dol.
ZDA . . . . . 20 dol.
Slovenija . . . . . 800 tol.

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne in v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUCI.

PRINTED IN AUSTRIA.

Naročnino lahko plačate tudi na poštni čekovni račun (Österreichische Postsparkasse) števil. 9.564.255

pismo iz don Kamilovega mlina

jaz — svetnik? ne, hvala

Na svetu smo zato, da pridemo v nebesa — tako nas je učil katehet pri verouku. Če bi nam rekel, da smo zato, da postanemo svetniki, bi ga verjetno debelo gledali, razumeli pa ne.

Sicer pa vemo, da večina ljudi, ki se s tem vprašanjem sploh ubadajo, pravi: „Svetnik nočem biti. Svetnik je nekdo, ki ne spada v naš vsakdanjik. Je nekaj izrednega, nedosegljivega, človek, ki je za vsakdanje življenje neuporaben. (Mimogrede: italijanski

pisatelj Papini je zapisal: *Ali svetniki ali pogubljeni — vse drugo je leposlovje!*) Sodeč po številu slovenskih kanoniziranih svetnikov — doslej nimamo še nobenega — Slovenci res nismo iz testa za svetnike.

Vendar je resnica malo drugačna. Tudi naš narod je bogat s svetniki in svetnicami, samo da niso proglašeni za take. Pomislimo le na naše stare mame: imele so po deset in več otrok, živele v skrajni revščini, a bile so prežete z Bogom. Otroke so sprejemale kot božji dar in jim kot največje bogastvo posredovale Boga, brez posebnega znanja bogoslovja, pač pa polne pristne in globoke preproste vere. Smrt zanje ni bila ura groze, ampak ura upanja in dovršitve.

— — —
Te dni so mojega prijatelja klicali k takšni ženi. Rada bi prejela zakramente.

Po opravljenem obredu je čisto mirno rekla: „Gospod, ponoči bom umrla.“ Nobenega znaka ni bilo, da bi se moglo to zgoditi. Res je bila priletna, a to je bila že nekaj časa.

Moj prijatelj ji je zato oporekal: „Kje pa, saj ste prav tako pri moči kot ves zadnji čas.“

„Že, že,“ je odgovorila. „Kljub temu bom ponoči umrla.“

„Pa se nič ne bojite umreti?“

„Zakaj bi se bala, saj grem k Bogu. Rad me ima, kot imam jaz njega. Vse življenje sem poskušala delati dobro.“

Govorila je resnico — tudi sam sem jo poznal — bila je tiha, skromna, brez velikih besed, a vedno tam, kjer so bile potrebne skrbne roke, da so pomagale.

Njena napoved se je uresničila: zjutraj so sporočili, da je ponoči nenadoma umrla.

— — —
Niso vsi tako pripravljeni na odhod.

— — —
V preteklem mesecu sem se srečal z drugačno okolico.

„Naš oče je umrl,“ mi je prišel povedat njegov starejši sin.

„Ali je bil že dolgo bolan?“ sem ga vprašal.

„Ja, že nekaj let.“

„Ali je bil za smrt previden?“

„Nič ni rekel, da bi bil,“ je sin odgovoril v zadregi.

„Škoda,“ sem pripomnil, „sam bi rad prišel mimo, ko bi mi bili povedali, da imate bolnika.“

Ko so zvonovi oznanjali smrt, se mi je nekaj ljudi oglasilo. Napol so protestirali, češ kako to, da zvonijo za „tega“.

— — —
Koprski škof je maševal v podružni cerkvi vasi Gažon v župniji Šmarje pri Kopru, kjer so krajani postavili nov zvonik.

Na pokopališču se je od njega poslovil borec in mu pel hvalnice. Med drugim je povedal, da je imel pokojni zelo visoko vodilno mesto pri njih in čisto določeno ime. S tem je samo potrdil, da je bila pritožba mojih faranov, kako to, da „temu“ zvoni, vsaj delno upravičena. Čudil sem se samo, zakaj mu govori nekdo s čisto drugega konca Slovenije.

Pokojnikova zgodba je bila neobičajna. Med drugo svetovno vojno so ga Italijani odpeljali v taborišče v Italiji, od koder je kmalu ušel. Potem se je njegova življenjska pot spremenila: verjetno se je zaradi prestanega trpljenja hotel maščevati nad drugimi ljudmi. In se je.

Ni mi bilo žal, da sem kljub vsemu opravil pogrebno mašo.

— — —

Bog ima svoja pota. Da jih res ima, mi je pokazal že dober teden pozneje.

— — —

Starejša žena je oslabela. Dokler je mogla, je rada in redno hodila k maši. Mladi niso nadaljevali s to prakso. Sosede bi mi rade rekly, naj jo obiščem, a ko so vprašale domače, če jo lahko, ni šlo tako gladko, kot so mislile.

„Zdaj je mama bolna. Ko bo boljša, bo že povedala, kdaj naj gospod pride,“ se je glasil odgovor mladih.

Končno mi je le ena od žen mimo grede omenila, da je mama slaba, da pa me ne bo nihče klical.

„Nič hudega, če me ne kličejo,“ sem rekel, „grem pa kar sam pogledat.“

Ljubljanski nadškof je v Ajdovcu posvetil štiri nove zvonove, ki bodo tri dni zvonili v spomin nedolžnim žrtvam revolucije.

Res sem se pojavil nenapovedan na vratih z vprašanjem, če smem bolnico obiskati.

„Seveda,“ se je glasil odgovor.

Mama me je še spoznala. Po mojem kratkem obisku smo se domenili, da jo pridem popoldne previdet.

Čez dva dni je umrla. Naročili so pogreb, a brez maše, ker da je z mašo predolgo. V ušesih mi je še odmevalo vprašanje ob smrti borca, zakaj „temu“ zvoni, tej dobri, verni ženi pa naj bo odklonjena pogrebna maša? Pri daljšem pogovoru smo se končno le zedinili, da bi bilo proti mami volji, ko bi bil pogreb brez maše. Zato so naposled na mašo pristali.

Kako čudna so naša, človeška, pota: za vse imamo čas, za večnost ga nam pa zmanjka celo pri pogrebu.

— — —

Praznik Vseh svetnikov nas vabi, da začnemo globlje razmišljati o našem svetništvu. Krst nas je usposobil za nebesa, ali po domače povedano, Bog čaka, da po smrti pridemo k njemu. V nebesa bodo vstopili

Letos mineva 50 let, odkar so partizani ob ajdovski cerkvi pobili 40 mož in fantov, cerkev in župnišče pa zažgali.

samo svetniki. Mi se pa bojimo, da bi to postali. Najbrž zato, ker si svetništvo napak predstavljamo. Mislimo, da bi morali, če bi hoteli biti svetniki, samo moliti — toliko časa pa res nimamo.

Apostol Pavel je mislil o tem drugače, saj je zapisal: „Ali jeste ali pijete ali karkoli drugega delate, vse delajte v božjo slavo.“ Vse misli, besede in delo vsak dan posvetiti Bogu — to je pot svetništva.

Jezus je opozoril še na drugo plat te poti: „Bil sem lačen in ste mi dali dalje stran??“

enkratnost in edinstvenost Boga

V mnogih verah imajo Boga za Očeta vseh ljudi. S tem hočejo povedati, da je v vseh ljudeh že po naravi nekaj božjega, tako da vsi sestavljajo nekakšno družino. Po Svetem pismu je Bog naš skupni Oče, ker nas je izvolil.

Začetek vere se glasi: Verujem v enega Boga, Očeta vsemogočnega. S tem izpovedujemo enoboštvo proti poganskemu mnogoboštvu. Jezus je to vero v enega Boga potrdil predvsem z zapovedjo, da naj ga ljubimo „z vsem srcem in vso dušo, z vsem mišljenjem in vso močjo“.

Edini in edinstveni Bog je neomajno zanesljiv temelj in smisel, na katerega edinega moremo in moramo graditi. Kolikor bolj imamo samo v Bogu našega edinega Gospoda, toliko manj smo sužnji ljudi in stvari, toliko bolj smo svobodni. „Bogu služiti pomeni gospodovati“ (iz bogoslužja).

Maliki še vedno obstajajo. To so vse

Gornji grad

Bog Oče vsemogočni

tiste stvari, ki jih kdo jemlje za najvišjo vrednoto namesto Boga: denar, čast, delo, oblast, napredek, uživanje, pa tudi narod, rasa, razred, država, svetovni nazor, načela itd.

Vera v enega Boga nas navaja k temu, da imamo le njega za zadnji temelj in zadnji cilj življenja, stvari pa rabimo toliko, kolikor nam pomagajo na poti k Bogu, in se jim odpovedujemo, kolikor nas na tej poti ovirajo (načelo sv. Ignacija Lojolskega). Vera v enega Boga je temeljna odločitev našega življenja.

bistvo in lastnosti Boga

Sveto pismo govori o Bogu z mnogimi podobami, včasih zelo človeškimi, obenem pa pove, da ga ni mogoče z nikomer primerjati. Da izrazi božjo vzvišenost nad vsem posvetnim in človeškim, ga mnogokrat imenuje Gospod.

Bistvo Boga je svetost in gospodstvo, ki se razodevata v božji ljubezni. Božja svetost pomeni božjo vzvišenost nad svetom in grehom, njegovo odločenost za dobro, resnico in pravico. Božje gospodstvo pa pomeni njegovo popolno oblast in dostojanstvo, sijaj in lepoto. Pomeni, da je Bog neodvisen od kate-regakoli drugega bitja, da obstaja iz

sebe in v sebi, ker je on polnost življenja in bivanja, neomejena popolnost. Vse stvari so deležne nekaj od te polnosti.

Bog je obenem skriti Bog. Le on sam nam lahko razodene svoje najgloblje bistvo, skrivnost svoje ljubezni.

Bog je povsod navzoč, napolnjuje vesolje, ves prostor in vse stvari. Preveva in obsega vse. Je neomejen, neskončen. „V njem živimo, se gibljemo in smo“ (apostol Pavel). Presega tudi čas in zgodovino, je večni. Skratka: je večji kot vse naše možne predstave, spoznanja in besede o njem.

Bog je vseveden, ničesar se ne da pred njim skriti. Je vsemogočen, dela vse v vsem. Je pravičen, sovraži laž in krivico. Je zvest in resničen, nanj se je mogoče zanesti. Predvsem se obrača k malim, ubogim, zapostavljenim. Je dober in usmiljen, odpušča grešniku, ki se je pripravil spreobrniti.

Vse te lastnosti vključuje vera v enega Boga, vsemogočnega Očeta. Bog je vsemogočen, ker vse ustvarja, nosi in usmerja ter drži v svoji roki svet

večni je edini

Neki Jud je v goreči Varšavi, v podirajoči se hiši, v kateri so umrli že njegova žena in otroci, pisal svoje zadnje zapiske.

„Moj rabin mi je pogosto pripovedoval zgodbo o Judu, ki je z ženo in otroki pobegnil pred špansko inkvizicijo. Viharno morje jih je v majhnem čolnu nosilo proti skalnatemu otoku. Strela mu je ubila ženo, vihar pa je vrgel otroke v morje. Sam, ves beden in potr, je nadaljeval pot po puistem otoku. Govoril je Bogu: ‚Bog Izraelov, sem sem pobegnil, da bi

in zgodovino. Na drugi strani pa ni nika-
kršen tiran, ampak dobri Oče, ki skrbi
za ljudi bolj kot za travo na polju in ptice
pod nebom. Ljudje niso njegovi sužnji,
ampak sinovi in hčere in prijatelji.

ime in oseba Boga

Kdor ima neko ime, tisti je nekdo, ki
lahko govori in ki ga lahko nagovorimo.
Tudi Bog ima svoje ime. Temeljno razo-
detje božjega imena je doživel Mojzes
pri gorečem grmu (2 Mz 3, 13–14).

*Mojzes je Boga vprašal:
„Glej, če pridem k Izraelovim si-
novom in jim porečem: ‚Bog
vaših očetov me je poslal k
vam,‘ pa me vprašajo: ‚Kako mu
je ime?‘, kaj naj jim od-
govorim?“*

*Tedaj je Bog rekel Mojzesu:
„Jaz sem, ki sem.“ In nato je
rekel: „Tako reci Izraelovim si-
novom: ‚Jaz sem‘ me je poslal
k vam!“*

Če ima Bog ime, potem to pomeni:
Bog ni stvar, predmet, s katerim bi

ti lahko nemoteno služil, ti pa si
storil vse, da bi jaz vate ne veroval.
Če misliš, da ti bo uspelo
odvrniti me od moje poti, ti po-
vem, da ti ne bo. Lahko me tepeš,
lahko mi vzameš najdražje, kar
imam, lahko me trpinčiš do smrti,
vedno bom vate veroval. Vedno te
bom ljubil, tebi navkljub!“

In Jud v Varšavi je nadaljeval s
pisanjem: „In to so moje zadnje
besede tebi, moj srditi Bog: Ne bo
ti uspelo. Vse si storil, da bi vate
ne veroval, da bi nad tabo zdvo-
mil. Umiram, kakor sem živel: v
trdni veri vate. Poslušaj, Izrael:
Večni je naš Bog, Večni je edinil!“

lahko človek razpolagal. Tudi ni neko
načelo, zakon, slep temelj sveta, ne
nekaj brezmejnega in neskončnega.
Bog ni nekaj, ampak je nekdo. Ker ima
Bog ime, nas lahko pokliče, pa tudi mi
lahko njega pokličemo. Bog ni nem,
ampak je Bog, ki govori in ki mu mi
lahko govorimo in nas sliši.

Osebnost Boga je najgloblji raz-
log za osebnostno dostojanstvo sleherne-
ga človeka. Božja ljubezen do nas ute-
meljuje tudi našo medsebojno ljube-
zen. Ljubezen do Boga je neločljivo
povezana z ljubeznijo do ljudi. Tako je
naša vera v Boga pomembna tudi za
druge. Kako bi mogli brezpogojno lju-
biti, ko bi prej ne izkusili brezpogojne
božje ljubezni in ne bili tako usposob-
ljeni ljubiti?

Le ker je Bog osebno bitje, mu lahko
vsi skupaj rečemo „naš Oče“. Ker je
Bog poleg tega Oče vseh ljudi, smo vsi
ljudje bratje in sestre.

Janez Gril ne dajmo se zbežati!

Nekateri v slovenski javno-
sti še vedno ustvarjajo mne-
nje, da je bilo komunistično
obdobje na Slovenskem nekaj
zelo pozitivnega. Cerkvi
očitajo,

— da poskuša s svojim de-
lovanjem spet zasukati kolo
zgodovine nazaj,

— da stremi po oblasti,

— da želi obogateti,

— da se preveč vmešava v
politiko in javno življenje,

— da hoče priti v šole, na
radio in televizijo itd.

Zdi se, da jih moti vse, kar
poskuša Cerkev narediti, da bi
popravila škodo, ki smo jo ver-
niki utrpeli pod komunizmom.

Najbolj tragično in smešno
hkrati pa je to, da dve leti po
demokratskih spremembah
nekateri vzvodi stare politike
še vedno delujejo:

— čeprav je bil zakon o de-
nacionalizaciji sprejet, Cerkvi
njene ukradenega premo-
ženja praktično še niso začeli
vračati;

— po dveh letih demokrati-
je šolski minister še vedno
lahko z dekretom prepove, da
bi v šolskih prostorih takoj po
končanem pouku imeli verouk,
čeprav so se za takšno mož-
nost marsikje dogovorile šole
in župnije;

— še se zgodi, da kulturni
minister ne pride na proslavo
najstarejše slovenske knjižne
založbe, Mohorjeve.

Evropski in tudi naši škofje
nas vabijo, da ljudem znova
prinesemo „osvobajajoče oz-
nanilo evangelija“, evangeli-
zamo človekovo srce, „ki je
razočarano zaradi marksistič-
ne lažne religije“ (zbirka Cer-
kveni dokumenti 49).

. . . in še lepše se bo nadaljevalo

Poglejmo, kako je bilo pred dvajsetimi leti, sem si rekel in odpril dnevnik iz sedemdesetih let.

V četrtek, 8. marca 1973, sem našel zapisano:

Kar berem, ne, požiram, potrjuje slutnjo, ki me je obšla ob pošiljki iz Argentine: da je MOJA RAST Ivana Dolenca ena najvišjih knjig, kar jih je napisala slovenska roka. Ne po svoji intelektualni in umetniški razsežnosti, saj je Ivan Dolenec po svojem mestu v življenju samo spodoben srednješolski profesor, v svojem čustvovanju kar hribovsko prvinski. Pač pa po brezprimerni poštenosti, ki je pisala te spomine.

Danes, ko nad Slovenijo vlada laž, je to kar nepojmljiva resnicoljubnost. To je blok iz čistega duhovnega kristala. To je nravna čistost, ki bralca takorekoč prisili, da si zapriše: Temu človeku bom verjel, naj reče karkoli. In če iz svoje prepoštenosti in praslovenske duše reče, da je bila OF nesreča in komunizem laž, pomeni, da je to resnica.

Kristjan iz prvih časov, ne iz Sopotnice nad Škofjo Loko, ampak iz Efeza, iz Korinta, si rečeš, ko bereš.

Nič pobožnjakarskega, zakristijskega, klerikalskega, zakompleksanega, ampak ena sama evangelijska sončnost, v podarjenosti preprostega, v pristrčni odprtosti resnici in dobroti. Človek z življenjskim geslom: Biti dober vsem! Zakaj ne bi zapisal: slovenski svetnik?

Klasični filolog, stenograf v dunajskem in beograjskem parlamentu, profesor v Ljubljani in Mostarju ter ravnatelj v Novem mestu, državni poslanec za škofjeloški okraj, urednik Krekovihi spisov — a tudi po srcu kmet, ki skrbi za domači sadovnjak,

Ivan Dolenc

živahen družabnik, ki pleše na gorenskih ohceti . . .

Tako sem si ob branju Dolenčevih spominov zapisal sredi tedanjih svinčenih let, v mraku Titovega Pisma.

A če se spominjam tiste strani iz tedanjega dnevnika, je predvsem zaradi nekega stavka, ki sem ga našel v Dolenčevi RASTI.

Živimo v dobi, ki je prepojena s tesnobo smrti — osebne, narodne, ekološke. Celu med verujočimi upada vera v posmrtnost.

Ivan Dolenc ne bi bil mogel zapisati stavka, ki bi mogel bolje izraziti lepoto krščanske vizije. Stavek je še posebej pretresljiv, če pomisliš, da ga ni izrekel mladenič v planju hormonov in perspektiv, ampak osemdesetletnik, ki je živel deset povojnih let brez pokojnine, noro špijoniran od Udbe („Enega od sosedov so vsega skupaj najmanj petdesetkrat

organi oblasti v uniformi in civilu spraševali o meni . . .“)

Glasi pa se tisti stavek:

Lepo je to življenje in še lepše se bo nadaljevalo.

In ker sem že pri tej knjigi — kdo jo je opazil, čeprav je bila ponatisnjena tudi v Sloveniji? — bi bilo škoda ne navesti še kakšen citat.

O medvojnem dogajanju:

Danes se ne morem ubraniti misli, da bi bile narodne meje morebiti celo ugodnejše, če bi — ne bilo OF . . .

O duhovščini:

. . . Naj povem izkustvo svojega življenja: V nobenem stanu nisem našel toliko srčno dobrih, poštenih, resnicoljubnih in nesebičnih ljudi kakor med duhovniki. Nesreča našega časa je, da mnogi ljudje nimajo prav nobenega stika z duhovniki, še manj z redovniki, in so zato dostopni za vsako obrekovanje, ki ga nasprotniki vere tako pridno širijo . . .

Vsekakor: ko bi jaz moral danes na samotni otok z eno samo od vseh tistih knjig, ki so bile v slovensčini napisane po vojni, bi brez pomisleka izbral MOJO RAST Ivana Dolenca.

Alojz Rebula

S konca knjige:

Vsak izmed nas nosi svoj križ. Toda če ga voljno zgrabimo, nam postane lahek, ker nam ga pomaga nositi Tisti, ki je rekel, da je njegov jarem sladak in njegovo breme lahko.

Zaključujem z besedami, v katerih je sedemdesetletni Stritar zajel svojo življenjsko modrost:

Lahko živi, lahko umira, kdor vero, upanje ima; to ga tolaži, to podpira. Gorje človeku brez Boga!

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

POSELJENOST SLOVENIJE

Slovenija je imela ob lanskem popisu prebivalstva, katerega podatke so sedaj objavili, 34.014 manj kot dva milijona stalnih prebivalcev, od tega 48,45 odstotkov moških, 51,55 odstotkov pa žensk. Od prejšnjega popisa pred dobrimi desetimi leti se je število prebivalstva povečalo za 3,9 odstotka. Prebivalstvo pri nas se torej povečuje zelo počasi. Kar 212 let smo potrebovali, da se je od 1754 do 1966 število prebivalstva podvojilo, medtem ko se je na vsem svetu povečalo za 400 odstotkov. Bolezni, vojne, krize in boljši zaslužek v tujini — vse to je pri nas opravilo svoje.

NOVA SLOVENSKA OPERA

Ob stoletnici Deželnega gledališča v Ljubljani so kot jubilejno predstavo uprizorili v ljubljanski operi novo slovensko opero KRPA NOVA KOBILA. Besedilo je po motivih Levstikovega Martina Krpana napisal pesnik Ervin Fritz. Dodal je nekaj svojih oseb in iz vsega naredil burko. Glasbo je napisal skladatelj Jani Golob. V DELU je napisal kritik Marijan Zlobec: „Že Ivan Cankar je bil vedel, da je naš gledališki zavod ‚pokobiljen in pokrjavljen‘ in da občinstvo ni zrelo za življenjsko dramo. In čemu bi bilo sedaj drugače.“

NAJBOLJ UREJENI TURISTIČNI KRAJ V SLOVENIJI

V posebni skupini, v kateri so tekmovali večji turistični kraji, je zmagal Portorož, drugi je bil Bled, tretji pa Radenci. V skupini večjih mest z nad 20.000

Podružnična cerkev sv. Jakoba v Okonini blizu Mozirja ima tri stolpe.

prebivalci je bil prvi Maribor, druga Postojna, tretja Ljubljana, četrti Koper.

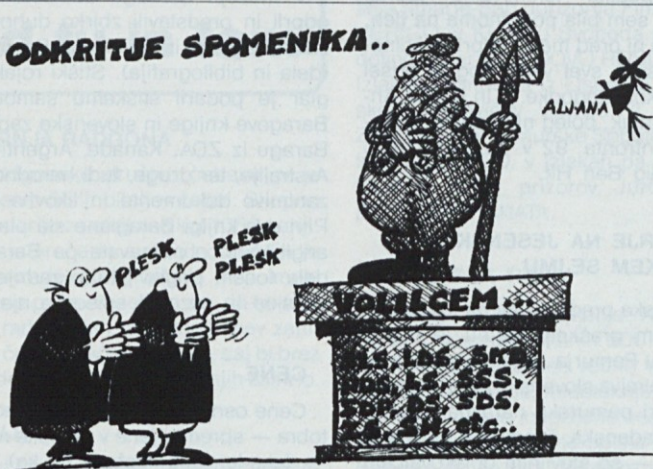
ŠKOFOVSKA KOMISIJA ZA VEROUK V ŠOLI

Slovenski metropolit je imenoval Komisijo Slovenske škofovske konference za religiozno-etični pouk v šoli: Gerjolj, Ocvirk, Podberšič (predsednik), Potočnik, Snaj, Škrabl, Angelca Žerovnik. V pogovorih z ministrstvom za šolstvo bo skušala Komisija doseči, da bo v šolski program sprejet obvezen izbirni predmet religiozno-etični pouk. Predmet bo šolarje seznanjal s temeljnimi duhovnimi in nravnostnimi vrednotami, na katerih je zgrajena evropska civilizacija, so del naše narodne podobe in podlaga demokracije. Osrednje mesto v tem predmetu naj bi imelo krščanstvo, vendar naj bi pri tem ne šlo za verouk, to je za krščansko vzgojo, ampak za vedenje o krščanstvu.

BOGOSLOVNA FAKULTETA — DEL UNIVERZE

Začetek slovenskega visokega šolstva pomeni jezuitski kolegij v Ljubljani (1595), ki se je v začetku 18. stoletja

ODKRITJE SPOMENIKA..

Pokopališče na Taboru v Loškem potoku.

preimenoval v Akademijo; ta je obsegala modroslovje in bogoslovje (v začetku 18. st.). Ljubljanska univerza je bila ustanovljena 1919, imela pa je pet fakultet: pravno, modroslovno, tehnično, medicinsko in bogoslovno. Po 1945 so ji pridružili nove, bogoslovno pa so izključili. Sedaj se vlada in Cerkve dogovarjata, da bi bogoslovna fakulteta postala spet del univerze.

SREČANJE SESTRSKIH CERKVA IZ DEŽEL ALPE-JADRAN

Na Rakovniku v Ljubljani se je zbralo k srečanju iz dežel Alpe-Jadran 7500 slovensko, furlansko, italijansko in nemško govorečih vernikov. Med njimi je bilo 150 duhovnikov, devet škofov (Šuštar, Battisti iz Vidma, Kapellari iz Celovca, Bellomi iz Trsta, Kramberger, Piriš, Smej, Kvas, Turk), stiški opat in stočlanski pevski zbor. Geslo srečanja je bilo: Močni v veri, trdni v upanju. Dolej so se vršila taka srečanja na Sv. Višarjah, Brezjah, pri Gospe Sveti, v Tricesimu, Beljaku, na Krki in v Št. Pavlu v Labotski dolini. Srečanje je hotelo biti znamenje medsebojnega spoštovanja različnih kultur in jezikov v povezanosti in prijateljstvu v isti Cerkvi. To naj bi bil prispevek k novi Evropi.

SREČANJE VERNE MLADINE V STIČNI

Na 11. srečanju verne mladine v Stični se je 19. septembra zbralo več kot 7000 mladih z vseh koncev Slovenije in zamejstva. Vodilo letošnjega srečanja je bilo vzeto iz papeževe poslanice mladim **POJDITE IN OZNAJUIJTE EVANGELIJ!** Predstavili sta ga slovenski vrhunski športnici Mateja Svet, doslej naša najuspešnejša alpska smučarka („Pred dvema letoma sem zapustila tekmovalne arene. Duševno sem bila popolnoma na tleh, dokler se ni pred mano odprl popolnoma nov svet, svet vere. Bog je prišel k meni skozi dogodke.“), in Majda Ankele Samaluk, poleg njiju pa še udeleženci Confronta '92 v Torinu in znani kvartet Big Ben Hit.

POMURJE NA JESENSKEM GRAŠKEM SEJMU

Slovenska predstavitev na letošnjem jesenskem graškem sejmu je bila v znamenju Pomurja. To se je predstavilo kot zanimiva slovenska dežela zdrava. Vsa tri pomurska naravna zdravilišča — Radenska, Moravske toplice in Lendava — so številnim obiskovalcem sejma skušala dopovedati, da se Po-

murje po prijaznosti in gostoljubnosti svojih ljudi lahko primerja z najbolj znanimi svetovnimi turističnimi središči. Isto so poskušali dokazati tudi z novim filmom **POMURJE — DEŽELA ZDRAVJA, PRIJAZNOSTI IN GOSTOLJUBNOSTI**. V avstrijski Radgoni že ustanovljajo sodelovalno središče avstrijskih in slovenskih podjetij.

140 LET MOHORJEVE DRUŽBE

Mohorjeva družba je praznovala 140-letnico svojega obstoja. Škof Slomšek je leta 1851 ustanovil Društvo sv. Mohorja, da bi Slovencem ponudil pošteno in poučno branje. Največji Slovenci so s knjigami Mohorjeve družbe učili rojake brati in pisati, pa spodbujali k narodni zavednosti in ljubezni do materinščine. Ker so bili po razpadu Avstroogrske Slovenci razdeljeni na tri države, se je tudi Mohorjeva družba razdelila na tri: celjsko, celovško in goriško. V 140 letih so poslale med rojake več kot 1700 naslovov v nakladi skoraj 35 milijonov knjig. Na svečanosti v Cankarjevem domu, ki so se je udeležili tudi vsi trije poglavarji slovenskih škofij — Šuštar, Kramberger in Piriš — so govorili predsedniki vseh treh družb. Po kulturnem programu so sprejeli skupno izjavo o nalogah Mohorjeve družbe v samostojni državi Sloveniji.

DOKUMENTARNA ZBIRKA O ŠKOFU BARAGU

V muzeju stiškega samostana so odprli in predstavili zbirko duhovnika Karla Ceglarja in prvi knjigi Baragiane (dela in bibliografija). Stiški rojak Ceglar je podaril stiškemu samostanu Baragove knjige in slovenske zapise o Baragu iz ZDA, Kanade, Argentine in Avstralije, ter druge, tudi narodnostno zanimive dokumente in likovna dela. Prvi dve knjigi Baragiane sta pisani v angleščini, obravnavata pa Baragova dela (osem poglavij tuja, zadnje slovenska) in seznam spisov o njem.

CENE

Cene osnovnih živil so bile sredi oktobra — spremenjene v nemške marke — take-le: beli hlebec (1 kg) 1,12, mleko 0,70, jajca 0,22, surovo maslo

(250 g) 1,95, sol 0,88, riž 2,24, olje 2,07, kis 2,07, sladkor 1,2, moka 0,62, kava 10 DEM.

NOV SLOVENSKI DENAR

Papir zanj so izdelali v radeški papirnici, natisnili pa v Angliji. Zaščita na bankovcih je večkratna: fluorescentna nitka, vodni znak, globoki tisk, posebna oznaka za slepe, zavarovani so tudi pred fotokopiranjem. Velikost tisočaka je 156 krat 78 mm, navzdol po vrednosti pa se bankovci zmanjšujejo po šest mm pri dolžini in po tri pri širini. V obtoku so bankovci po 1000, 500 in 100 tolarjev, tiste po 200, 50, 20 in 10 tolarjev pa bodo dajali v promet postopoma, vsak mesec po enega. Največjega, za 5000 tolarjev, bomo dobili po novem letu.

SLOVENSKA KATOLIŠKA BANKA

V Mariboru so ustanovili Vzajemno Krekovo banko. Zbrati so morali pet milijonov nemških mark ustanovnega kapitala, kar je najnižja vsota, ki jo določa zakon o bankah in hranilnicah. Ustanovitelji so iz matične domovine, zdomstva in izseljenstva. Centrala te prve slovenske katoliške banke bo v Mariboru, ki naj bi pa kmalu imela poslovnice tudi v Ljubljani in Kopru. Delnice banke bo lahko kupil vsakdo, pa tudi denar vanjo bo lahko vlagal, kdor bo hotel. Glavno merilo banke ne bo zaslužek, ampak vzajemnost.

od tu in tam

GORNJA RADGONA

V radgonsko društvo čebelarjev je vključenih 55 ljubiteljev čebel. Skupno gospodarijo z nekaj več kot 1050 panji. Letošnje vroče in sušno poletje jih je zelo prizadelo, saj čebele niso imele ustrezne paše. Veseli pa so, da se tudi nekaj radgonskih osnovnošolcev zani-ma za čebelarstvo in dejavnost, saj bi brez naslednikov čebelarstvo pri njih zamrlo.

IDRIJA

Pred 45 leti je nekaj tukajšnjih zagnanih ljubiteljev ribolova ustanovilo ribi-

Mogočno staro poslopje tik za cerkvijo v Komendi.

ško družino. Danes sodi ta s svojimi 400 člani med največja društva v občini. Idričica s svojimi pritoki je po ukinitvi redne proizvodnje v rudniški topilnici bistveno bolj primerna za vzrejo postrvi. Odslej jim bo v veliko pomoč pri tem delu sodobno vališče v Srednji Kanomlji.

IZLAKE

Tu se je vršilo srečanje nekaterih slovenskih gledališč na podeželju. V Čemšeniku je skupina kulturnega društva Šmarje-Sap uprizorila Finžgarjevo VERIGO, v Kisovcu Svoboda iz Loške doline Golarjevo VDOVO ROŠLINKO, v Izlakah Domovina iz Ospa na Primorskem Petrovičev VOZEL, v Mlinšah Zveza Romov iz Murske Sobotne Horvatovo LEGENDO, v Izlakah pa Jurčič z Muljave nekaj prizorov Jurčičevega DESETEGA BRATA.

KOČEVSKA REKA

Nekdaj zaprto območje Kočevske Reke, ki obsega kakšnih 200 kvadratnih kilometrov, obišče vedno več ljudi. Ugodno podnebje, nedotaknjena narava, mirno okolje in urejene ceste dajejo možnosti za številne oblike turizma. Na voljo so že tudi nekatere zgradbe, ki turistično ponudbo še povečujejo.

KRANJ

V okviru 25. mednarodnega oktobrskega sejma je gobarska družina Kranj pripravila zanimivo razstavo gob. Letos so imeli posebno srečo, saj jim je uspelo postaviti na ogled kar 360 vrst raznih gob.

KROMBERK PRI GORICI

Ob 40-letnici smrti tukajšnjega dolgoletnega župnika in skladatelja Vinka Vodopivca so v parku ob cerkvi odkrili in blagoslovili njegov kip. Mašo je daroval koprski škof, ki je v govoru opozoril na pomen Vodopivčevega dela za verski, moralni in narodni dvig primorskega ljudstva, s petjem pa jo je spremljalo več kot sto pevcev goriških cerkvenih zborov. V posvetnem delu so Vodopivčeve pesmi peli ženski in mešani pevski zbor ter Vodopivčev primorski akademski zbor, v govoru pa je bilo omenjeno, da je Vodopivec deloval kot duhovnik, narodni buditelj in kulturni delavec. Tudi je bilo ugotovljeno, da se Vodopivčevo glasbeno snovanje odlikuje z ljudskostjo, pevnostjo in preprostostjo. Na koncu so mogočno zavezene že legendarne Vodopivčeve Žabe.

LJUBLJANA

Potujoča knjižnica že 18 let obiskuje 40 krajev v okolici Ljubljane. Sedaj je dobila novo vozilo. V njem je prostora za 53.000 knjig in 3000 avdiokaset, videokaset in laserskih plošč. Vozilo je prek računalnika povezano z osrednjim središčem podatkov.

MARIBOR

V začetku oktobra so tu pripravili turistično prireditev CVETJE, SADJE IN VINO z odgovarjajočo razstavo, poleg tega pa še razstavi VINOFORUM in OD TRTE DO VINA SKOZI ZNANJE STOLETIJ. Sejem je našel mesto v prostranem, 68 ha velikem parku s cvetjem, grmičevjem, drevjem in drugim rastlinjem z vseh koncev sveta. Zvrstile so se tudi kulturne prireditve, med drugim proslava 120-letnice kmetijske šole. Obilico dogodkov je okronala trgatega trte na Lentu, to je najstarejše trte na svetu. Z nje so natrgali 51 kilogramov zametovke.

PILŠTAJN

Tu so za god farnega patrona priredili Miholov sejem. Ob tej priložnosti so na trg obudili stare običaje na nekdanje semanje dni. Videti je bilo prikaz domačih obrti: lončarstva, kovaštva, pletarstva, čevljarstva, steklarstva, žganjekuhe iz drnuli in izdelovanja suhe robe. Vse izdelke je bilo mogoče na sejmu tudi kupiti. Po opoldanskem zvonjenju se je začela domača veselica.

RADLJE OB DRAVI

Radlje ob Dravi so praznovala 850-letnico obstoja. Za to priložnost so pripravili ljudsko zborovanje, ki se ga je udeležilo več kot 1500 ljudi in na katerem je govoril predsednik slovenske skupščine Bučar. Pred praznikom se je zvrstilo več kulturnih, športnih, zabavnih in drugih prireditev. Med uspešnejšimi je bil obrtniško-podjetniški sejem, na katerem so se predstavili tudi Avstrijci. Mariborski škof je ob tem prazniku blagoslovil obnovljeno cerkev sv. Mihaela.

SEŽANA

V tukajšnjem botaničnem vrtu so uredili centralno kurjavo ter izboljšali

Križ nad množičnim grobom na Rogu.

vodovodno in električno napeljavo. Obnovili so tudi kovinsko ogrodje ter na novo zasteklili rastlinjak. Uredili so prostor za razstavo starih slik vrta in parka. Park slovi po številnih redkih eksotičnih rastlinah, v rastlinjaku pa imajo približno 200 vrst lončnic. Pripravljajo načrte za ureditev širšega predela okrog botaničnega vrta, ki naj bi ga odprli tudi za javnost.

SLOVENJ GRADEC

Tu so odprli novo poslopje druge osnovne šole. Arhitekturno zelo lepo in bogato opremljeno poslopje je stalo 9,8 milijonov mark. Dobrih 20 odstotkov te vsote so prispevali občani. Šola je za kraj velika pridobitev. Poleg drugega bodo odslej lahko vsi otroci hodili k pouku dopoldne. Nova šola ima 23 učilnic in nov športni park z že pred leti zgrajeno športno dvorano. Novo šolo obiskuje 650 učencev, v slovenjgraški občini je pa skupaj kar 2400 šolobveznih otrok.

SREDNJA VAS V BOHINJU

Mladinski pevski zbor tukajšnje župnije je letos že tretje leto zapored pripravil srečanje mladinskih pevskih zborov MLADA PESEM. Letos se ga je

udeležilo 12 zborov in skupin. Dopoldne so se udeležili na poključki planini Zajamniki maše, po njej pa družabnega srečanja, zvečer pa so pripravili koncert mladinski pevski zbori iz župnij Srednja vas, Železniki, Črnuče, Polhov gradec, Dolsko, Selca; moški kvintet Pueri cantorum, ženski kvintet iz Kovorja in vokalne skupine iz Selc, Bohinja, Črnuč in Ježice. Pohvalno je, da segajo te skupine tudi po novejših, zahtevnejših skladbah.

ŠENTJERNEJ

Slovesno so odprli popolnoma obnovljeno podružnično osnovno šolo v Orehovici pri Šentjerneju. Vrednost dela in opreme je preseгла 43 milijonov tolarjev (700.000 DEM). V štirih razredih je zdaj 73 otrok, šola pa ima pet učilnic, telovadnico, kuhinjo, jedilnico, zbornico in je centralno ogrevana.

SV. DUH PRI ŠKOFJI LOKI

Italijanska skupnost SREČANJE, ki zelo uspešno pomaga pri zdravljenju zasvojenih z mamili, prihaja tudi v Slovenijo. Njen ustanovitelj duhovnik don Pierino je blagoslovil stavbo prihodnjega zavetišča za takšne fante na Planini, potem pa še tak dom za dekleta, ki ga bodo uredili v gospodarskih poslopih uršulink pri Sv. Duhu.

TRENTA

V stavbi bodočega turistično-informativnega središča Triglavskega narodnega parka na Logu v Trenti so odprli novo trentarsko ambulanto. Tej so slovenski rojaki v Nemčiji podarili vso potrebno medicinsko opremo za delo v ambulanti in na terenu. Trentarska dolina spada po odseljivanju prebivalcev — teh je le še okrog 300 — med najbolj ogrožene predele Slovenije. Posebna skupina ljubiteljev doline ima izdelan obsežen načrt za reševanje izumirajoče pokrajine. Nad Trento bedi tudi občina in Triglavski narodni park. Že prihodnje leto naj bi se v Trenti zavrtele turbine elektrarne Krajcarca.

ZAGORJE

Tu so praznovali 17. Baragov dan. Skupaj z nekaterimi drugimi slovenskimi škofi in duhovniki je maševal ljubljanski nadškof. Praznovanja se je udeležil tudi nuncij Celatta.

vrenje v slovenskem kotlu

VLADNO REŠEVANJE GOSPODARSTVA — NEUSPEŠNO

Upravni odbor Gospodarske zbornice Slovenije sicer podpira gospodarske ukrepe te vlade, kljub temu pa je konec septembra javno in jasno povedal, da gospodarstvo nezadržno propada in da je celotno vladno urejanje le-tega neuspešno. Predlagal je usklajeno in učinkovito ukrepanje na celotnem področju in posebej zahteval takojšnjo razbremenitev gospodarstva in znižanje plač in javne porabe.

Industrijska proizvodnja je močno padla, prav tako izvoz, medtem ko se uvoz povečuje. Inflacija je v devetih mesecih dosegla 79,5 odstotkov in je bila v tem času kar za 257 odstotkov višja kot v enakem obdobju lani. Naložbe v gospodarstvu se še vedno krčijo, zaposlenost v njem se znižuje, plače so pa tako v gospodarstvu kot v negospodarstvu poskočile.

Vlada ni naredila skoraj nič za ohranitev starih in za pridobivanje novih trgov, posebno v bivših sovjetskih republikah. Takoj bi morali znižati davke in prispevke: nekateri gospodarstveniki so zahtevali, da tako visokih davkov niso njihova podjetja plačevala že 20 let. Obresti se morajo znižati. Takoj je

treba zmanjšati plače — vlada je pri zvišanju proračuna najprej poskrbela za svoje plače in nekatera ministrstva — in javno porabo.

VOLILNE ENOTE ZA DRŽAVNI ZBOR

90 poslancev državnega zbora bo izvoljenih v osmih volilnih enotah po približno 250.000 prebivalcev, vsaka od enot pa bo štela 11 okrajev. (Dva sedeža bosta pripadla poslancema italijanske in madžarske manjšine.) Volilci bodo v bistvu volili stranke, a tako, da bodo obkrožili njihovega kandidata. Vsi kandidati, ki bodo v volilni enoti zbrali 9,1 odstotkov glasov, bodo neposredno izvoljeni, od ostalih pa tisti kandidati neke stranke, ki bodo zbrali največ glasov (v drugem krogu delitve na republiški ravni).

V volilne enote bodo zajete te-le občine (sedeže volilnih enot so praviloma izbirali po opremljenosti in strokovno upravni usposobljenosti):

1. Idrija, Jesenice, Kamnik, **Kranj** (sedež), Radovljica, Škofja Loka, Tržič.
2. Ajdovščina, Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Nova Gorica, Piran, **Postojna** (sedež), Sežana, Tolmin.
3. Cerknica, ljubljanske občine **/Center** (sedež), Vič-Rudnik, Šiška, Logatec, Vrhnika.
4. Domžale, Grosuplje, Kočevje, Liti-

ja, ljubljanski občini **/Bežigrad** (sedež), Moste-Polje/, Ribnica.

5. **Celje** (sedež), Dravograd, Mozirje, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Šentjur pri Celju, Velenje, Žalec.

6. Brežice, Črnomelj, Hrastnik, Krško, Laško, Metlika, **Novo mesto** (sedež), Sevnica, Trbovlje, Trebnje, Zagorje ob Savi.

7. **Maribor** (sedež), Ruše, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Šmarje pri Jelšah.

8. Gornja Radgona, Lenart, Lendava, Ljutomer, Murska Sobota, Ormož, Pesnica, **Ptuj** (sedež).

Italijanska narodnost: Koper (sedež), Izola, Piran.

Madžarska narodnost: Murska Sobota, Lendava (sedež).

OB ODSTOPU DR. JEROVŠKA Z MESTA VODSTVA RTV SLOVENIJA

Dr. Janez Jerovšek je bil univerzitetni profesor, potem pa pri partijski oblasti deset let v nemilosti. Prva slovenska demokratična vlada po zadnji vojni ga je imenovala na vodstvo RTV Slovenija. Takoj se je vsul nanj plaz kritik, kar je eden od vzrokov za njegov odstop s tega mesta. Z ene strani so mu očitali kadrovsko čistko in uvajanje Peterletovi vladi naklonjenega radijskega in televizijskega programa, z druge pa neposobnost.

VOLILNE ENOTE ZA VOLITVE V DRŽAVNI ZBOR

Odgovorni urednik informativnega programa TV Slovenija Lado Ambrožič je v pogovoru s SLOVENCEM povedal med drugim tole:

— Dr. Jerovšek (op. NL: on je za enega od dveh urednikov postavil Ambrožiča) je prvi generalni direktor, ki je delal. Od prejšnjih ni bil noben tak, ki bi prišel na ta položaj z voljo, da bi kaj naredil. Vsi so imeli za sabo Zvezo komunistov, aparat, prav tako podporo v hiši, **vsi** po vrsti **so bili samo partijski kadri** in nič več. In nihče, tudi sindikati ne, ni nikogar od njih kritiziral, kaj šele odstavljali.

— Glede mene: Uredniško mesto sem sprejel zato, da slovenska TV ne bi postala tribolo ene same stranke ali zveze strank. Želel sem oblikovati tako uredništvo, ki bi bilo neodvisno in nepristransko. Trudimo se, da bi tako bilo. — Mesec po tistem, ko sem postal odgovorni urednik informativnega programa, so v DELU že objavili, kako sem odstranil nekatere novinarje. Prav tako so mi očitali, da imam preganjavico, da ljudi ne pustim delati, da dajem prednost samo tistim, ki mi kimajo, da sem podkupljiv, da nimam predstave o programu. **DELO je z napadom nadaljevalo** tudi pozneje, vendar so bile v glavnem male in neokusne laži, za katere se mi ni nikoli nihče opravičil, kljub temu, da sem to od urednikov zahteval.

To je samo primer, kako so se nekatere stranke in njihovi glasniki v časopisih poskušali znebiti nezaželenih urednikov. Seveda ne brez podpore nekaterih v naši hiši, kjer se mnogi iz prejšnje „skupnosti“, ki so vsi po vrsti vsaj obdržali delovna mesta, če niso celo napredovali, ne morejo sprijazniti z dejstvi. V rokah nimajo generalnega direktorja, mesta odgovornih urednikov zabavnega in informativnega programa slovenske TV.

— V tem času smo na TV pripeljali kopicu mladih izobraženih ljudi, s katerimi bomo zapolnili veliko luknjo glede osebja, ki je nastajala v minulih letih.

— Kje je potemtakem razlog za napade? **Za vsem tem stojijo člani nekaterih političnih strank** in celo njihove stranke v celoti, ki hočejo imeti na teh

mestih svoje ljudi. V ozadju so „sive eminence“, ki vso igro vodijo, vendar se ne izpostavljajo očem kritike.

— Ko je postal Jerovšek generalni direktor RTV Slovenija, je bil pravičen, pošten človek. V letu dni, odkar je na RTV Slovenija, ni naredil nobene tako hude napake, da bi mu lahko kdo kaj očital. Zdaj odhaja umazan, opljuvan, kot gospodarski kriminallec in sovražnik avtonomnosti novinarjev.

SLOVENEK, Ljubljana, 23. 9. 92.

UDBA V PARLAMENTU

Gospodu Potrču moramo biti hvaležni za nastop v TV-dnevniku. Pokazal

nam je računalniški izpisek glasovanja v slovenskem parlamentu. (Poslanci so glasovali o zakonu, po katerem naj bi prešlo premoženje družbenih organizacij v last občin. Nekateri poslanci niso pritisnili na glasovalni gumb, ko je šlo za ugotavljanje navzočnosti, kasneje pa, ko je šlo za omenjeni zakon, so na gumb pritisnili.)

Njegov nastop na TV je bil nujno potreben in prišel je v zadnjem trenutku. Spoznali smo, da je **slovenski parlament nadzorovan**. Zelo verjetno je, da so nekateri poslanci zaradi tega nadzora tudi manipulirani.

Naj bo poslanec odveč skrb, da bi si nekdo lahko zapomnil, kje so sedeli pri glasovanju. Če je vsako glasovalno mesto računalniško nadzorovano, je lahko nadzorovano tudi s skrito kamerom. Če pa teh ni, so na razpolago posnetki TV Slovenije.

Verjamem, da bodo strokovnjaki znali „razkužiti“ prostore slovenskega parlamenta, da v prihodnje poslanci ne bodo pod udbovskim nadzorom.

Matevž Šuštar — SLOVENEK, Ljubljana, 16. 10. 92.

pred pogovori — klofute

K župniku je na začetku šolskega leta prišla skupina staršev 2. razreda s prošnjo, da bi imeli verouk v šoli po pouku. Kakšne tri kilometre ceste med šolo in cerkvijo je brez urejenega pločnika in kolesarske steze. Pelje pa skozi razpotegnjeno naselje, po katerem hrumi mednarodni promet, ki seje smrt. Če gre odrasli po njej ali se pelje s kolesom v suhem vremenu, mu piš tovarnjaka vzame sapo, če gre ob deževju, ga pa opljuska do kože. Če se otroci peljejo k verouku z medkrajevnim

avtobusom, morajo večkrat prečkati cesto . . . Čeprav so se omenjeni starši s šolo že dogovarjali, bodo morali svoje otroke kljub temu še naprej voziti k verouku v cerkev z avtomobili, torej z dodatnimi sredstvi, žrtvami in v posebnem času.

Imamo namreč edinstvenega šolskega ministra v Evropi, za katerega verouk menda ni niti vzgojna niti izobraževalna dejavnost, očitno pa zgoraj opisano dogovarjanje ni niti vprašanje človečnosti. V petek, 18. septembra 1992, je namreč sporočil ukaz, da na šoli (za učence) ne sme biti eno uro pred poukom in eno uro po njem nobene dejavnosti, ki ni povezana s poukom; po njegovi razlagi pri TV dnevniku niti verouka ne.

TA POT NE VODI DO SPRAVE

Proslavljanje obletnic ustanovitve slovenskih revolucijskih brigad, kot se je odvijalo na ljubljanskem Trgu republike 19. septembra, **v demokratični prostor ne spada**, saj sta si komunistična revolucija in demokracija v popolnem nasprotju. Za ta primer veljajo znane besede, da je naša demokracija za zdaj le karikatura demokracije.

(Kučanovo) enačenje treh slovenskih vojsk med seboj — Maistrovih borcev za severno mejo, borcev revolucije in članov sedanje teritorialne obrambe in policije — ne ustreza resnici: prvi in tretji so se bojevali za koristi slovenskega naroda, revolucija pa se je dejansko bojevala proti njim.

Tudi (Kučanova) trditev, da je NOB „odločitev in last samo slovenskega naroda“, je z zgodovino sprta. Za oboroženi upor proti okupatorju se ni odločil slovenski narod, ampak partija, ki si ga je kasneje tudi vsa leta monopolno lastila.

Slišali smo, da je največkrat zlorabljena beseda „sprava“. To je res. A zlorabljajo jo zlasti proslavljanja revolucije, saj se pri tem načrtno zamolčuje

njena resnična vsebina. Ko bodo vsaj voditelji slovenskega naroda to resnico priznali, tudi takšnih proslav ne bo več. Poleg vsega so take slovesnosti znamenje popolnega pomanjkanja poslušnosti za vse medvojnne in povojne žrtve revolucije in njihove svojce, ki jih (prvih in drugih) ni malo. **Na takih prireditvah govoriti o spravi je neokusno.**

Rečeno je bilo tudi, da dobro premislimo, ali ne bi „zmogli odločitve tudi o pravni oprostitvi za vse tisto v preteklosti, kar obremenjuje naše življenje“. Ta izjava je lahko zavajajoča. Resnica je tale: Revolucijska stran zahteva pravne procese in kaznovanje medvojnih krivcev iz protirevolucijskega tabora; druga stran pa zahteva, da nepristranska sodišča ugotovijo krivdo vseh, tudi revolucionarjev, potem pa naj vse krivce oprostijo. Protirevolucijska stran je torej že „zmogla odločitev o pravni oprostitvi“ krivcev. **Na noben način pa se ne sme odpovedati zahtevi po sodnih procesih:** samo tako bo prišla na dan resnica o medvojnem dogajanju na Slovenskem. To pa je pogoj za spravo.

Jaka Kac — SLOVENEK, Ljubljana, 24. 9. 92.

PROTEST POMURSKIH DUHOVNIKOV

15 duhovnikov Pomurskega pastoralnega področja s pisateljem in župnikom v Odrancih Lojzetom Kozarjem na čelu je pisalo **odprto pismo šolskemu ministru** tov. Gabru proti njegovi nedemokratični odločitvi o **prepovedi verouka v šolskih prostorih** eno uro pred šolskim poukom in eno uro po njem.

V nekaterih šolskih prostorih so že imeli verouk takoj po šolskem pouku, pa se učitelji niso vznemirjali, otroci in njihovi starši so bili pa zadovoljni, saj ni bilo treba otrokom na verouk čakati ali pa hoditi kasneje domov peš.

„Šolski prostori,“ so zapisali duhovniki, „niso last ministra, tudi ne učiteljev. Še manj pa so otroci last ministra in nekega preživelega sistema. **O svojih otrocih lahko odločajo samo starši . . .** Kdo je zidal šolska poslopja, kdo jih vzdržuje? Vi, tov. minister, ali pa približno 80 odstotkov vernih staršev naše države s svojimi prispevki? Proti Vaši odločitvi najostreje protestiramo.“

To presega boljševidni cinizem, ki je do leta 1952 dovoljeval verouk v šoli vsaj po pouku, čeprav so nas preštevali, učitelji in drugi otroci pa niso smeli videti kateheta. Sedaj naj bo — v najslabšem in plačanem primeru — enurna pavza in prevetritev vmes, da katehet ne bi ideološko zastrupljal drugih učiteljev in učencev.

To je v posmeh avtonomiji šole in nezaupanje v zdravo pamet prvega in drugih. Z razlago, da bo treba za uporabo šole v popoldanskem času odšteti tudi kakšen tolar, ki bo bojda bogatil šolsko knjižnico, bi lahko staršem zaračunali celo roditeljske sestanke.

„Minister“ pomeni „strežnika potreb družbe“, v tem primeru staršev in otrok. Dragi starši, s

takim dogovarjanjem in tudi npr. glede srbohrvaščine pa očitno ne bo nič, razen če bodo vaši zastopniki poslanci terjali zamenjavo šolskega ministra zaradi njegove nedemokratičnosti pri upoštevanju vaših pravic.

Škofje so se pred kratkim obrnili na predsednika vlade s pismom in pričakovanjem, ki vključuje zahvalo: „Pričakujemo, da bo Ministrstvo za šolstvo in šport še naprej dovoljevalo uporabo šolskih prostorov za župnijsko katehezo zlasti tam, kjer ni ustreznih cerkvenih prostorov ali kjer so otroci zaradi oddaljenosti od šole in cerkve vezani na avtobusne prevoze. Za to razumevanje se Vam vnaprej zahvalujemo tudi v imenu staršev in otrok.“

Šolski minister se v pisnem od-

govoru škofom ne ozre na nobeno točko njihovih predlogov. Suče se le okrog svoje srčne rane — dezideologizacije. Kot pesek v oči pa je njegovo pozdravljanje pobude za pogovore. Že zaradi takega prijema bi škofje odgovor lahko ocenili kot povsem neustrezen.

Z njegove strani pa je prišlo še hujše: na zahvalo škofov — jedka prepoved kot klofuta otrokom in staršem, (vero)učiteljem in škofom samim. Ali so osnovna načela olike tako grobo pomendrana prav zato, da bi do pogovorov med vlado in škofovsko konferenco sploh ne prišlo?

A. Slavko Snoj, predsednik Medškofijskega katehetskega sveta, DRUŽINA, Ljubljana, 27. 9. 92.

iz zapiskov zdomskega župnika

moja zdomska fara

šola

Ko je prišla k nam na delo socialna delavka, smo kmalu začeli s šolo: ona je prevzela predšolske otroke (pet), jaz pa šolske (tri). Po dvajsetih letih jih je bilo v enem šolskem letu 81.

Sobotni tečaj je bil ena najlepših farnih dejavnosti, obenem pa ena najtežjih. Lepa zato, ker smo lahko otrokom nudili sredi potrošniškega in tujega sveta versko in narodno

Kulise za materinske dneve smo sami izdelovali.

vzgojo in znanje, težka pa zato, ker povsod po svetu staršem vedno bolj otroci uhajajo iz rok.

V zvezi s sobotno šolo je bilo treba reševati tri vprašanja: otroci, učitelj in učila.

• Otroci.

— Da je ta in oni otrok le nerad hodil v sobotno slovensko šolo, je razumljivo. Njihovi nemški sošolci so bili ob sobotah prosti, oni so pa morali v šolo. Vendar so se večinoma s to dolžnostjo sprijaznili, ko so našli v njej prijatelje.

— Teže je bilo, kadar so starši potegnili z otrokom proti učitelju.

— Zgodile so se pa v zvezi z otroki tudi zelo prijetne stvari.

— — —
Čeprav se tole ni dogodilo v tej naši šoli v Evropi, ampak v Argentini, ne morem zamolčati, kako me je neki srednješolec učil slovenščine.

Fant je bil rojen v Sloveniji, v tujino je pa prišel zelo mlad, star kakšna tri, štiri leta. Zelo se je zanimal za tuje jezike — celo kitajščino je nekaj časa študiral. Natančno je preštudiral tudi slovenski pravopis.

Pri uri slovenščine sem nekoč rekel, da besede „marela“ ne smemo uporabljati, pravilno da je „dežnik“.

„Gospod,“ se je oglasil, „beseda

marela je v dveh primerih dovoljena: kadar gre za dežnik narodnih noš in za dežnik branjev.“

Pogledal sem v pravopis. Res, fant je imel prav.

Drugič je bilo pri pevski vaji. Učili smo se pesmi za petje med mašo. Pri tem smo uporabljali stare pesmarice iz ZDA, ki so jih tam tiskali tako, da so prefotografirali staro cerkveno pesmarico iz Slovenije. Pri tem so kajpada ohranili tudi zastarele besede.

Ko smo peli besede: „Kdor milost prosil bo, prav gotovo jo dobó,“ je ta in oni zapel: „Jo dobi.“

„Jo dobi je sicer pravilno,“ sem rekel, „a tukaj je zaradi rime treba reči jo dobó, čeprav oblika ni pravilna.“

„Gospod,“ se je oglasil omenjeni dijak, „dobó je čisto pravilna oblika za 3. osebo ednine.“

Tudi to pot sem našel v pravopisu, da ima fant prav. Njegovega znanja slovenščine sem bil zares vesel.

— — —
Tole sem že enkrat zapisal, pa naj še enkrat, saj je tako lepo.

Bilo je v 4. razredu naše sobotne šole tu v Evropi. Učil sem verouk. Učence sem hotel spodbuditi k molitvi, pa sem jih vprašal, kdo je tisti dan zmolil jutranjo molitev. Od nekako dvanajstih se ni nihče javil.

„Jaz pa sem jo,“ sem rekel.

In se je oglasila ena od deklet: „Priden.“

• Učitelji

V tujini ni lahko dobiti primerne osebe za to delo. Pa nas je Bog pogledal skozi veliko okno. Ves čas, to je dvajset let, nismo imeli glede tega večjih težav.

Sam sem imel veselje za poučevanje tako verouka kot slovenščine.

Socialna delavka je rada poučevala majhne otroke in ima dober posluš, tako da je lahko otroke učila tudi petje.

Neka mlajša gospa je prav tako vsa leta pomenila bistveno pomoč

pri naši šoli: imela je veselje za pouk in ima dober posluš.

Pomagali so nam pa še drugi: duhovnik-pomočnik (prvi in drugi), tajnika (prva in druga), pastoralni pomočnik in slovenske novinke iz materine hiše, ki se nahaja v tem mestu.

● Učila.

Ker so bile knjige od doma strupljene s partijsko neumnostjo, smo si morali narediti učila sami, vsaj za slovenščino.

Verouk smo učili s pomočjo učbenikov, izdanih doma. Prav tako smo po polah od doma pripravljali otroke na prvo obhajilo in na birmo.

Tudi za besedila in note za petje ni bilo težav. Partizanskih pesmi res nismo peli, bilo je pa dosti drugih na voljo — tudi v pesmaricah, ki so izšle doma ali na Koroškem.

Na koncu šolskega leta so dobili učenci spričevala, ki sicer v partijskem enumju niso nič pomenila, ki so bila pa kljub temu potrđilo o opravljenem tečaju.

Režimska šola se je začela šele nekaj let po naši. Vanjo so pošiljali otroke starši, ki niso hoteli dati svojim otrokom verske vzgoje ali pa ki so se bali režima. Zanimivo je, da ni režimska šola po številu učencev farne nikdar dosegla.

— — —
Neka učenka je hodila v našo in njihovo šolo. Nekoč — bila je v 2. razredu — je rekla „tovarišici“: „Kako je pa to? V župnijski šoli se ves čas učimo, pri vas pa rišemo same partizanske kape?“

— — —
Starši, ki so pošiljali po devet, deset let otroke v šolo k nam, se režimskih groženj niso bali, pa tudi jih ni od njihovega ravnanja odvrnilo dejstvo, da naša šola ni bila priznana, režimska pa je bila. Svojim otrokom so pač hoteli dati versko vzgojo in našo šolo so imeli za kvalitetno.

Ponovno so mi nekateri starši rekli, da je njihovim otrokom naša sobotna šola dala zelo veliko, če

upoštevamo, da je bil pouk samo 25 sobot na leto. Seveda so to rekli tisti starši, ki so s svojimi otroki doma govorili samo slovensko.

Naša sobotna šola je po znanem pravilu, če rečeš „a“, moraš reči tudi „be“, priklicala v življenje še nekaj spremljajočih dejavnosti: srečanja staršev naših šolarjev, sklepno šolsko mašo in razdelitev spričeval, šolske izlete in nastope šolarjev na miklavževanju in materskem dnevu.

● STARŠEV nismo smeli SKLICEVATI prepogosto. Upoštevati je bilo treba dejstvo, da živijo daleč od župnišča. Kljub vsemu smo se

*Ob blagoslovitvi
novega župnišča*

dobivali z njimi po dvakrat na leto in se s tistimi, ki so prišli, lepo pogovorili. Oboji smo čutili, da so takšni pogovori zelo koristni. Oni in mi smo drug drugemu odkrito povedali svojo kritiko in želje. Neprijetno je pa bilo le, če je hotel kdo vedeti vse bolje kot tisti, ki smo šolo vodili.

*V solnem rudniku
pri Berchtesgadnu.*

ivan cankar

martin kačur

življenjepis idealista

DOSEDANJA VSEBINA:

V Zapolje je prestavljen učitelj Martin Kačur. Mlad je in poln načrtov o poučevanju naroda. V Zapolju obiše župana, župnika in nadučitelja, a nad vsemi tremi je razočaran. Zaljubi se v lahkoživo Sitarjevo Minko v Bistri, ki ga pa dejansko vleče za nos.

Kačur sklene v vasi ustanoviti bralno društvo. V gostilni Mantova se zato zberejo kmetje in delavci. Kačurjev govor razvname prepri in pretep. Zaradi tega sestanka se mora Kačur zagovarjati pri nadučitelju, župniku in županu. Očitajo mu zapeljevanje mladine, sejanje prepira med ljudi in hujskanje proti veri. Kačur očitke zavrne, češ da so zlagani, a istočasno ve, da ga bodo prestavili. Tudi Sitarjeva Minka ga pusti, ker je že zmenjena z drugim.

Vrne se v Zapolje in stopi v gostilno Mantova, kjer sedijo v gosposki sobi učiteljica, davčni praktikant in učitelj Ferjan. Še ves omotičen od tega, ker ga je Minka pustila, sploh ne ve, kje je. Ko po tem vpraša, ga ima Ferjan za pijanega.

Kačur se je bil okrenil, da bi šel.

„Nikamor! Pil boš z mano! Saj si obljubil, da bova pila, preden pojdeš! . . . No, praktikanče ti zaspalo! To je Kačur. Saj se še ne poznata ne. Vseeno je, če se poznata ali ne. Spi dalje!“

Kačur je slekel suknjo in je sedel za mizo.

„Ostal sem, ker si me vabil, Ferjan. Drugače pa bi bil nocoj rajši doma.“

Kačur je gledal v mizo in je naslonil glavo ob dlan.

„Saj res ni vseeno,“ je spregovorila učiteljica. „Zaradi take malenkosti ni treba človeka preganjati! Tudi meni bi ne bilo blago pri srcu.“

„To je vse lepo in ti dela veliko čast, gospodična Matilda . . .,“ je govoril Ferjan slovesno, „ampak stanovske reči ne sodijo v krčmo . . . Poznam te, Kačur. Tista komedija te ni razdražila . . . Kaj te je torej razdražilo?“

Kačur se je ozrl nanj z mirnim, globokim pogledom in ni odgovoril.

„No, torej pustimo! Kar je pod sodom, za to se ne brigamo. Vsak človek ima svojo zakristijo. In tam nima ljudstvo nič opraviti. Tudi jaz jo imam.“

Učiteljica se je ozrla smehljaje na Kačurja.

„Pravijo, da ste imeli radi Minko iz Bistre.“

„Rad sem jo imel.“

„In še?“

„Rad jo imam.“

„To je moška beseda!“ je vzkliknil Ferjan in je udaril s pestjo ob mizo.

„Zdaj ima tistega inženirja?“ je vprašala učiteljica.

„Ne vem,“ je odgovoril Kačur in ustnice so mu trepetale. „Če se imata rada, je zelo lepo. Jaz jo imam rad, kakor sem jo imel.“

Ferjan je izpil na dušek poln kozarec in je vzkipeł.

„Ti, Matilda, baba! Če ga ne boš takoj pustila na miru, te vržem na cesto! Kaj pa tebe briga, koga ima rad in koga ne? Ali gledaš sama za

njim? A? Ali gledaš za njim? Saj te še ne vidi ne; preveč je pameten.“

Praktikant se je zdramil in je stegnil roko prek mize.

„Pameten je. Pameten.“

Takoj se je razsrdil Ferjan nad njim.

„Ali boš tiho, ti, ki te nobeden nič ne vpraša! Spi!“

Praktikant je zaspal.

„Francka!“ je klical Ferjan. „Zakleni vrata, da ne bo vsak smrka-vec poslušal, kaj počne gospoda.“

„Jaz pojdem, Ferjan,“ se je vzdignil Kačur.

Nenadoma se je spremenil Ferjanov obraz: zaupen je bil in skoraj plah. Prijel je Kačurja za roko in ga je posadil poleg sebe.

„Ti! Ti! Kaj misliš, da si ti sam? Kaj misliš, da nisem bil celó jaz nekoč, kakor si ti nocoj in kakor si bil v nedeljo zvečer? Veš, jaz sem drugače pijanec — jaz sem ti lagal, ne moj nos — ampak to verjemi, da bi ti ne bil mogel govoriti v nedeljo, če bi mene ne bilo na svetu. Ti misliš ozdraviti svet naenkrat, kar pavšalno . . ., jaz pa pijem in dam samo včasih kakšen homeopatičen prašek, zdaj temu, zdaj onemu; vzame ga in še ne ve ne, kaj je dobil. To ni moja metoda, ne! Kaj metoda! Moja natura je! Nečem, da bi me kdo motil pri pijači. In tudi krčem ne maram menjati. Zdaj dolenjca, zdaj vipavca, nazadnje celo štajerca — ne! Za take reči nisem ustvarjen . . .“

„Pa čemu to?“ je vprašal Kačur začuden.

„Res. Nepotrebno je.“

Ferjan se je sklonil še niže in mu je položil glavo na ramo.

„Čisto nekaj drugega sem ti mislil povedati, pa sem popolnoma pozabil . . . Ti, ali bi rad denarja?“

„Kaj?“

„No, jaz ga itak zapijem . . . E, pijan sem.“

Ozrl se je z megljenim očesom na učiteljico.

„Kaj pa ti?“

„Pijanec!“

„Bog te bo še kaznoval, da boš moja žena.“

Kačur se je bil naslonil na stol in je zakril oči z dlanjo.

„Kako grdo, kako grdo je vse to!“

„Kaj je grdo?“ se je začudil Ferjan.

Kačur je vstal in se je oblekel hitro.

„Ne zameri, Ferjan! Glej, bolan sem . . . Lahko noč!“

Šel je hitro, omahovaje.

Prišel je domov, legel je na posteljo, luči ni upihnil. Kakor v vročici so se mu svetile oči.

Pozabil je popolnoma, da je sedel v krčmi in da je pil in govoril . . . Videl je pred sabo bel obraz, ki se mu je smejal, in zdelo se mu je, da je prišel naravnost od tam, še to minuto, in da bi se morda še lahko vrnil.

„Saj je vse izgubljeno. Za zmerom.“

Pomisлил je na svoje smešno delovanje in se je zasmejal na glas.

„Čemu je bilo tega treba? Čemu tega? Jaz, siromak, ki nimam, kamor bi položil glavo, ki nimam človeka na svetu! Jaz bi daroval drugim od svojega ubožstva! Nisem užil še kapljice ljubezni, drugim bi točil polne korce! O! ‚Pomagaj sebi!‘ so rekli Kristusu . . . O Bog!“

Zaspal je potem in je sopol hropeč in je kričal v sanjah.

DRUGI DEL

I

Na srečo Kačurjevo in v korist slovenske morale in sloge je umrl v svečanu od dolgega časa učitelj v Blatnem dolu in Kačur se je preselil tja s culo in palico.

Vas je bila dolga in prostrana, toda tako temna in umazana, kakor ji Kačur nikjer še ni videl podobne. Po ulicah Blatnega dola se je prelivalo blato v širokih jezerih, če je sijalo sonce na ves ostali svet. Ležala je v globokem kotlu, od vseh

strani zastražena od holmov, porastlih z nizkim grmičevjem in tako temnih in pustih kakor vas sama.

„Komu je prišlo na misel, da se je naselil v tej puščavi?“ se je čudil Kačur. „Tihotapci so bili pač, vojaški begunci, divji lovci in rokovnjači.“

Ko je šel po ulicah, je ugledal človeka, ki je prekidaval gnoj za cerkvijo. Čokat stavec je bil s širokim, zagorelim obrazom, košatimi, sivimi obrvmi, na neobritih licih sivo strnišče. Oblečen je bil v platneno, umazano srajco in telovnik iz grobega sukna. Hlače si je bil privihal do kolen, noge je imel zavite v žakljevino. Kačur je ugledal kolar pod starčevim vratom in se je začudil.

„Kdo pa ste?“ se je okrenil stavec.

„Učitelj sem. Sinoči sem prišel.“

„Jaz sem pa župnik.“

Kidal je dalje in se ni več zmenil zanj.

Kačur se je čudil in je šel.

„Kaj ni jutri nedelja?“ je zaklical župnik za njim.

„Je.“

„Pridite opoldne k meni!“

Kačur se je nastanil v šoli, v neprijazni, s slamo kriti kmečki bajti blizu cerkve. V veži, v njegovi izbi in v šolski sobi je smrdelo kakor v hlevu. Ko je stopil v vežo, je ugledal dolgo, suho žensko z visoko spodrecanim krilom, ki se je z brezovko v roki podila skozi vežo za razcapanim paglavcem. Izginila sta oba hipoma skozi hlevne duri in Kačur je slišal še od daleč krik in psovanje.

Kačur je pogledal v šolsko sobo in se je prestrašil. Dolga, nizka izba je bila, na sredi je stalo nekaj črvi-vih, zrezanih in s črnilom politih klopi, pred njimi pa grobo obtesana miza z eno kratko in s tremi dolgimi nogami in za mizo stol, ki je bil nek-daj gosposki, ki pa je zdaj štrlela slama iz njega. Stene so bile črne in vlažne. Nad mizo je visela cesarjeva podoba, toda ker se je pozimi

kadilo iz peči, je bila podoba tako začrnela in sajasta, da je bilo zapisano pod njo z velikimi črkami „Podoba Franca Jožefa I.“

Šel je v svojo izbo in njegova bridkost ni bila nič manjša. Izba je bila prav tako črna in pusta kakor šolska soba, s tem razločkom, da je bila zelo tesna in ozka, namenjena najbrž za kot starim, in da je bila postelja v njej.

V veži se je spet oglasilo kričanje in vrnila se je ženska z brezovko. Šla je mimo njega, naravnost v njegovo izbo in iz izbe v šolsko sobo.

„Hej, mati, kdo pa ste? Ali ste hišnica?“

Ni se ozrla in ni odgovorila.

„He, kaj ne slišite?“ je zaklical Kačur.

V veži se je prikazal paglavci in se je smejal na glas.

„Zakaj pa vpijete nad njo, ko ne sliši? Saj je gluha! . . . Samo če ji v uho vpijete, sliši.“

„Kdo pa si ti?“ je vprašal Kačur paglavca.

Paglavci ga je gledal nekaj časa pazljivo, nato mu je pokazal osle ter je pobegnil po ulicah.

„Tihotapci in rokovnjači, nič drugega!“ je pomislil Kačur. Stopil je k ženski ter ji je zakričal v uho na ves glas.

„Jaz sem učitelj! Učitelj — zapustite?“

Ženska je spustila metlo, prišla se je za glavo z obema rokama in je zakričala še glasneje:

„Jezus Marija, kako ste me prestrašili!“

„Ali ste hišnica?“

„Kaj?“

„Če ste hišnica?“

„Pometam.“

„Vrag vas vzemi!“ je zakričal Kačur, okrenil se je in je šel.

„Za božjo voljo,“ je premišljeval, „kaj ni v tem rokovnjaškem kotlu nobenega krščanskega človeka? Zdaj se ti ne čudim, moj ubogi tovariš, da si storil tako žalostno smrt.“

Napotil se je v krčmo, najlepšo hišo v vasi. Višja je bila skoraj kakor cerkev z zvonikom vred in lepše pobeljena kakor farovž. Krčmar je bil župan, debel, vesel človek z zabrekli obrazom in tako nizkim čelom, da so mu rasli lasje v obrvi.

„Ali bi lahko kosil pri vas in večerjal? Za mesečno plačo.“

„Vi ste naš učitelj, a?“

„Sem.“

„Seveda boste lahko kosili in večerjali. Tudi prejšnji je hodil k nam, pa je umrl. Nekrščansko smrt je storil.“

„Zakaj nekrščansko?“

„No, lazil je kakor senca, z nobenim človekom ni več govoril, tudi v šoli ni več zinil besede in je otroke samo še pretepaj, dokler mu niso

---

. . . osmi dan se je pa prejšnji učitelj obesil.

---

poskakali skoz okno. Nato se je zaklenil in je bil zaklenjen sedem dni, osmi dan se je pa obesil.“

„Ni čuda!“ je opomnil Kačur ves žalosten.

„Zakaj ni čuda? Saj mu ni bilo nič hudega. Jedel je zadosti in pil je zadosti, drugega pa človeku ni treba.“

Kačur ni odgovoril.

„Zelo krepak, zelo bogat v mislih in zelo visoko nad svetom bi moral biti človek, da bi živel tod,“ je pomislil. „In jaz nisem posebno krepak, moje bogastvo v mislih ni posebno veliko in priklenjen sem na svet, nisem se dvignil nadenj.“

„Dela ne boste imeli veliko,“ je pripovedoval župan. „Včasih vam bo šola čisto prazna, posebno poleti. Pa boste lahko ležali v senci in dremali, namesto da bi se po nepotrebnem rvali s paglavci. Pozimi jih bo več; ampak večidel gostaški otroci, ki doma nimajo zakurjeno in se hodijo v šolo gret . . . Kaj pa potrebujejo ti smrkavci učenja? Dela-

jo naj! Tudi jaz znam brati — pa kaj mi koristi? Nemško znam brati, pri soldatih sem se naučil. Ampak naše bukve niso pisane po nemško in nemških tudi ne morem brati, ker so pisane v takem jeziku, da ga še vrag ne zastopi. V kasarni smo govorili drugače.“

„Kaj pa, če pride pisanje od gosposke?“ je vprašal Kačur.

Župan je molče vzdignil roko in je pokazal s palcem prek rame. Kačur se je ozrl in je ugledal v temnem kotu suhljatega, dolgega, ne mladelega ne starega človeka, ki je gledal nanj in na župana z neizmerno predrznim in prekanjenim obrazom. Špičasta brada je bila porastla z dolgimi, rumenimi kocinami, vodene oči so se smejale in so mežikale. Oblečen je bil precej slabo, v starinsko, oguljeno sukno s škrici in kratke ozke hlače.

„Nemško zna,“ je spregovoril župan tiše in je pokimal. Nato se je okrenil počasi in stol je zaškripal pod njim.

„Pridi malo sem, Grajžar!“

Tajnik je izpraznil urno svoj kozarec, stopil je k mizi in se je poklonil.

„Dober dan, gospod!“

Po hitrem, gladkem glasu je Kačur takoj spoznal Ljubljanačana.

„To je naš učitelj,“ je razlagal župan. „In to je moj tajnik.“

Tajnik je takoj prisedel. Kačur mu je pogledal natanko v obraz in ni

mogel uganiti, če mu je dvajset ali štirideset let.

„Mislim, da se bomo dobro razumeli. Jaz sem namreč inteligenca v tem blagoslovljenem kraju,“ je hitel tajnik, pomežiknil je Kačurju in je narahlo pomignil z glavo proti županu.

„Kako si rekel?“ je vprašal župan. „Ali si mislil dobro ali slabo?“

„Rekel sem, da sem inteligenca v tem kraju.“

„Kaj je to?“

„Inteligenca se pravi po slovensko: občinski tajnik, zato ker se pri njem začenja, pri advokatu se neha.“

„Kakšne čudne besede izkoplje na dan!“ se je zasmejal župan. „Vsak hip mu pride druga na misel. Zadnjič je vlekel glavarstvo cele tri mesece za nos. Samo laško je pisal. Rekel je, da imamo občinskega tajnika, ki zna samo laško. Nazadnje sem ga zaprl v keho, dokler se ni spet navadil nemško pisati.“

„Kaj pišete nemško? Iz Blatnega dola?“ je vprašal Kačur.

„Kako bi drugače, ko ta lump pravi, da ne zna več slovensko pisati. Še lani je pisal slovensko, zdaj pa pravi, da ga je zadela kap v tiste možgane, kjer je slovensko pisanje.“

„Kaj je res?“ se je začudil Kačur. Ozrl se je na tajnika in je ugledal tako klavrn in nakremžen obraz, da se je začudil še bolj.

„Kaj pa vam je?“

„Nič. Kap.“

Župan se je smejal od srca.

„Tak je zmerom, glejte. Kadar je len in leži in spi in je in pije po ves teden, pravi, da ga je kap zadela. Zdaj bi rad pijače . . . Mica!“

Dekla je prinesla liter na mizo in takoj se je razvedril tajnikov obraz . . .

Mračilo se je. Kačur je izpil kozarec in je vstal.

„Kaj že?“ je vprašal župan. „No,

tak pa pridite vsak dan. Zaradi plače se ne bova prerekala.“

Takoj za Kačurjem je stopil na ulico tajnik.

„Gospod učitelj! Kaj mislite, da sem res tak bebec?“

„Tega ne mislim.“

„Rečem vam, če bi se človek sam ne kratkočasil, bi moral poginiti. Ali mi verjamete, da stojim včasih pred ogledalom in si pripovedujem smešnice? . . . Lahko noč!“

In je hitel nazaj v krčmo.

„Tak je treba biti!“ je pomislil Kačur.

Mraz mu je bilo, ko je stopil v svojo izbo. S čudnim, mrtvim pogledom so gledale nanj črne stene. Kačurju se je zdelo, da je zaklenjen v ječo, in njegovo srce je bilo plaho in malodušno.

Ko je upihnil luč in legel, se je prikazal pred njim čisto jasno obraz tovariša, ki je storil nekrščansko smrt. Bled je bil, dolgo tanko brado je imel in oči so ležale v globokih jamah.

„Tudi jaz sem bil nekoč, kakor si ti nočoj. Tudi ti boš nekoč, kakor sem bil jaz, ko sem se zaklenil. V oblake so šle moje misli, vesele,

svetle kakor sonce. V blatu so umrle. Ne upaj, da ustvariš kdaj le začetek, le senco, le spomin svojih misli. Kmalu boš začutil vedomeca na svojih prsah, na svojem vratu. Pil bo, srebal, iz gorkih žil, naravnost iz srca, in tvoje slabotne, brezkrvne roke bodo visele navzdol in nič se ne boš branil. Tako te bo izpilo to življenje, tako te bo do zadnje kaplje izpraznil vedomec, dokler se ne boš zaklenil, kakor sem se bil zaklenil jaz.“

„Izpusti me!“ je zaklical Kačur in je skočil prestrašen iz postelje. Zaklenil je duri in je tipal ob steni ter se vrnil v posteljo. Pot mu je lil po životu . . .

Čemer in zamišljen je presajal jutro. Zvonilo je k maši in napravil se je v cerkev, ker ni vedel, kam bi drugače.

Cerkev je bila znotraj še bolj siromašna in pusta kakor zunaj. Slike na stenah in na stropu so bile začrnele in so se topile v širokih vlažnih lisah. Oltarji so bili vegasti, leseni svetniki so stali postrani in so se zazibali, če je stopil kdo pred oltar. Prižnica je bila lesena in podobna ogromnemu praznemu peharju na štorastem stebru.

bo še

Hiša v Kropi

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Prva seja novo izvoljenega pastoralnega sveta slovenske katoliške misije v Veliki Britaniji je bila v soboto, dne 26. septembra. Novi predsednik sveta

Gospod Ivan Erman v družbi Jožeta Pavliča in župnika.

je gospod Filip Vidmar iz Bedforda. Odhajajoči predsednik g. Dušan Pleničar je poslal novemu predsedniku pismo, v katerem mu sporoča svoj odstop iz sveta. Njegov odstop so ostali člani sprejeli, ker poznajo Dušanovo rahlo zdravstveno stanje. Vsi navzoči odborniki so izrazili želje, da bi se mu zdravje zboljšalo, župnik pa ga je priporočil v molitev.

Pred sejo delovnega odbora pastoralnega sveta smo imeli mašo za vse rojake v Veliki Britaniji in za uspešno delo novega pastoralnega sveta.

Na seji smo obravnavali več perečih vprašanj misije in si posredovali različne informacije, ki zadevajo življenje Slovencev v Veliki Britaniji. Odbor je izrazil upanje, da bi se versko in občestveno življenje Slovencev na tem otoku ohranjalo in, če mogoče, še poživilo. Dogovorjeno je bilo, da se bo delovni odbor sveta sestajal vsake tri mesece.

• Osmrtica

Vinko (Viki) Ivanovič, mož pokojne Hilde Ivanovič, velike dobrotnice doma slovenske katoliške misije v Londonu je v mesecu septembru letos odšel s tega sveta v večnost v Helemshoru nad Manchestrom v starosti 71 let. V kapeli doma naše misije smo imeli mašo zadušnico. Vsem ga priporočamo v molitev. Naj prejme zaslužen plačilo v nebesih!

• Osemdesetletnica Ivana Ermana.

Eden najzvestejših članov naše slovenske katoliške skupnosti v Walesu, Ivan Erman, obhaja dne 29. oktobra osemdeset let življenja. Ivan se je rodil v župniji Šentjanž na Dolenjskem. Izhaja iz dobre krščanske družine, saj je iz nje Bog poklical Ivanovega brata v duhovniško službo, ki jo je vestno in zvesto opravljal vse do svoje prezgodnje smrti.

Ivanova življenjska pot je bila posuta s trnjem. V času vojne se je brez oklevanja pridružil protikomunističnemu boju. V Šentrupertu je bil težko ranjen v glavo. Zaradi posledic je imel vse življenje velike zdravstvene probleme, pa je kljub temu pridno delal. V Cardifu je urejal mestne parke in vrtove. Je izvrsten vrtnarski strokovnjak, saj so ga večkrat poslali na strokovne konference. Njegov uradni poklic je bil „drevni kirurg“.

V življenju je bilo Ivanu najtežje takrat, ko mu je pri porodu umrla žena in je ostal sam z dvema majhnima otrokoma. Na srečo sta prevzela skrb za oba otroka brat in sestra, ko ju je Ivan vedno velikodušno podpiral.

Ko mu čestitamo ob visokem jubileju, mu želimo božjega blagoslova in predvsem mnogo boljšega zdravja.

Slovenska dekleta, ki so po angleških družinah v Londonu zaradi učenja in izpopolnjevanja angleščine (Au-pair girls), so imele v nedeljo, dne 11. oktobra, skupaj z dekleti drugih narodnosti posebno prireditev, prav njim namenjeno, povezano z mašo v cerkvi Notre Dame de France na Leicester Square. To srečanje (Au-pair Day) je organizirala katoliška posvetovalna skupina.

avstrija

LINZ

Kakor vsako leto smo imeli tudi letos, 27. septembra, v Marijinem domu (v Linzskem domu) *mašo narodov*. V popolnoma zasedeni katedrali je ob somaševanju več duhovnikov maševal g. škof Maksimilijan Aichern. Mašo je začel v slovenskem, zaključil pa v hrvaškem jeziku. V pridigi je pa poudaril, da moramo složno živeti, naj ne delamo razlike med seboj in naj begunce sprejemamo kot svoje brate in sestre.

V domu smo se letos tudi Slovenci prav dobro počutili. Saj je prvič v življenju vihrala nad nami zastava naše neodvisne države Slovenije, ki je obenem kazala tudi pot, kje naj se zberemo Slovenci. Poleg zastave je krasilo cerkev tudi 14 narodnih noš kot simbol naše slovenske kulture. Za orglami pri oltarju je bil tudi v narodni noši naš organist Zore, ki je letos že 35. leto spremljal petje vseh narodnosti z orglami.

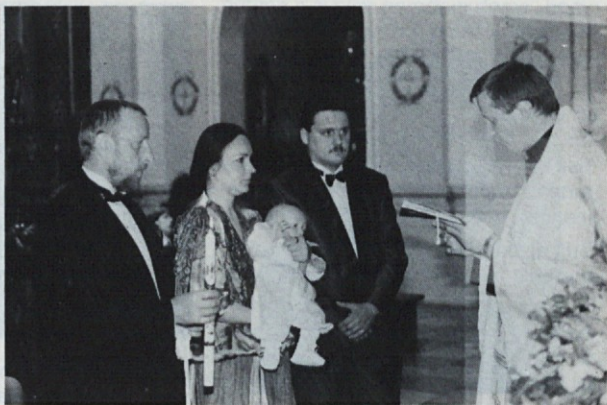
Po maši smo imeli pred cerkvijo kulturno in pogostitveno prireditev. Zapeli smo pesem Kaj doni sladko se glasi, potem pa še venček narodnih. Na harmoniko nas je spremljal g. Zlatko.

Pri slovenski mizi smo imeli na razpologo domače potice in žganje. Poti-

Izseljenska nedelja 27. 9. v Lincarskem domu. Slovenske narodne noše, zastava, spredaj škof Aichern.

Ob krstu Markusa Neubacherja 23. maja v uršulinski cerkvi.

co so nam tudi letos spekle ge. Schweighofer, Joun, Sadl, Kerec in Zore. Potic je bilo iz 4 kg orehovih jedrc in smo vse prodali (za prostovoljne prispevke). Darovi so bili poslani na škofijo v Mostar, ki je tako močno prizadeta zaradi vojne. Zbrali smo 2000 šilingov. Lepa hvala vsem ženam. Hvala tudi vsem, ki ste sodelovali z narodnimi nošami ali pa na drug način!

Na rožnovensko nedeljo smo v našem centru praznovali *rojstni dan* g. župnika Ludvika Počivavška. Obisk je bil prav dober. Slovenska skupnost se mu je zahvalila za njegovo delo in mu želela, da naj ostane še naprej zavedna duhovniška osebnost. Za spomin smo mu kupili Marijino sliko z Jezuškom, on nas je pa vse nasitil z dunajskimi zrezki in pijačo. Lepa hvala! Lepa hvala tudi ženam, ki so pripravile

kosilo, posebno pa še ge. Kristini Schweighofer, ki nam je spekla tudi za to priložnost potice, četudi sama ni mogla biti navzoča.

S 1. oktobra 1992 se je Karitas iz Bambachstr. 3 preselila na Graben 11. Vsi tisti, ki potrebujete kaj na referatu za tujce (Fremdenreferatu), se lahko obrnete na g. Ivana Šardija, ki je vedno v zvezi tudi z g. Antonom Zoretom.

Že vnaprej sporočamo, da bo v sredo, 16. decembra, ob 19. uri pod naslovom *Živeti skupaj pri karmeličanih na Landstraße* petje božičnih pesmi v raznih jezikih. Tudi Slovenci smo povabljeni in bomo zapeli adventno in dve božični pesmi. Lepo vabi dušnopastirski urad (Pastoralamt).

Slovenska skupnost iz Linza čestita g. predsedniku Slovenskega svetovnega kongresa za Avstrijo mag. Antonu Levsteku za *naraščaj v družini*. 28. septembra so dobili hčerko Julijano. Poleg staršev se veseli svoje sestre tudi bratec Tonček.

PREDARLSKA

Nedelja tujih delavcev: Čeprav živimo na pragu 3. tisočletja, se medsebojni odnosi med narodi ne razlikujejo dosti od suženjske dobe. Če pogledamo samo na dogajanja in vojne dogodke naše nekdanje Jugoslavije, dobimo nedvomno potrditev za to. S preganjanjem, v taboriščih, z uničevanjem in drugimi grozodejstvi ravnaajo z ljudmi slabše kot v vseh stoletjih nazaj. Da ne govorimo o podobnih ali še hujših morijah drugod po svetu. Z modernimi sredstvi oborožitev je podlost početja še strašnejša. Na različnih političnih ravneh skušajo ustaviti ali vsaj omiliti te strahote, zblížiti sprte strani in pomagati ljudem, ki so žrtve te nečloveške drame. Žal, ostaja le pri besedah, vojna pa se še z večjo silo nadaljuje.

Tudi Cerkev posega v ta dogajanja

Krst Viktorije Pagl v Astnu 2. avgusta 1992.

Med slovenskim petjem v Linzu

Pok. dr. Anton Röger

na odgovorne državnike, ki jih roti, da naj se zavzamejo za pravično in dokončno rešitev. Hitra pomoč je beguncem, ki jim grozi lakota in smrt, nujna. Premalo segamo po duhovnih „sredstvih“, ki naredijo včasih prave čudeže. Zanašamo se bolj na tehnično moč kot pa na duhovno. Morda zato izgubljam!

Ob letošnji nedelji tujih delavcev nismo mogli iti mimo teh dejstev. Vodilo je bilo: „Skupno v boljšo prihodnost“. Vse narodnostne skupine, ki živijo in delajo v tej deželi, so bile povabljene k sodelovanju. Mašna daritev je bila v Hatlerdorfu in Dornbirnu v cerkvi sv. Leopolda, v soboto zvečer, 26. septembra. Velika cerkev se je kar napolnila. Povabilu se je odzval domači škof in opravil mašo skupno s krajevnim župnikom in duhovniki, ki so odgovorni za dušno pastirstvo tujcev. Pri nagovoru je vzpodbujal vse k strpnosti in pogumu kljub mnogim negativnim pojavom, ki jih doživljamo. Strpnost do tujcev, pomoč beguncem in molitev za mir. Obsodil je početja v bivši Jugoslaviji in različne oblike izgredev ekstremistov, ki skušajo vnašati nemir zaradi tujcev in beguncev v nekaterih prizadevanja, ki lajšajo bedo in pomagajo pri človekoljubnih dejavnostih. Spomnil je na toliko odmevno pomoč Brat v stiski, kjer zbirajo denar in pošiljajo hrano, obleko in zdravila na ogrožena področja, posebno v Bosno in Hercegovino.

Vsa slovesnost v cerkvi je bila ena sama prošnja, da bi se vojna čimprej končala in se ljudem omogočil skorajšen povratek domov in mirno življenje.

Po mašni daritvi je bila v dvorani predstavitev narodnostnih skupin, ki so v cerkvi sodelovale. Vrstili so se pozdravi, nagovori, pesmi, plesi in prikaz ljudskih običajev. Vsa pisana družba, ki je nastopala, in tisti, ki so poslušali in gledali, so bili nadvse zadovoljni. S ploskanjem in smehom so potrdili, da je skupno življenje možno le v spoštovanju in priznanju pravic, ki gredo vsakemu človeku, brez kakršnihkoli razlik.

IN MEMORIAM:

V tistem letnem času, ko nam narava daje obilne sadove, ker so dozoreli, je dozorel za večnost tudi g. dr. Anton Röger, velik dobrotnik in prijatelj slovenske skupnosti na Predarliskem. Kar nekaj časa nas je navdajala zla slutnja, kdaj ga bomo izgubili, ker je bolezen vedno bolj spodjedala njegovo telo. In kot je vsakomur določena ura odhoda, je tudi zanj odbila poslednja. 24. septembra v poznih popoldanskih urah ga je Bog poklical v novo življenje. Kot vedno temeljito pripravljen za vsako delo in odločitev, je bil dobro pripravljen tudi za ta veliki dan. Še isto dopoldne je veselo poslušal poročila o nas, Slovencih, in se zanimal za naše delo. Tudi zadnjo težko preizkušnjo je z optimizmom sprejel; žena si je namreč nekaj dni poprej zlomila nogo v kolku in je morala v bolnico na operacijo. Ves čas boleznimi mu je nesebično stregla in stala ob strani v vseh težavah, ob smrti pa sta bila telesno ločena, a v duhu gotovo toliko bolj združena. V veri in zaupanju je človek močan. Proti upanju upa!

Njegova življenjska pot se je začela sredi vihre prve svetovne vojne (roj. 12. junija 1915 v Ljubljani). Razmere, v kakršnih se je rodil, so bile medla slutnja njegove prihodnosti, ki bo zaznamovana s pretresi in viharji. Od zibel dalje se je ob dobrih starih oblikoval njegov krščanski in človeški duh, s katerimi je vseskozi pomagal tam, kjer se je pokazala potreba. Svoj pečat mu je vtisnila takratna Ljubljana in bogata krščanska vzgoja, ki je je bil deležen v katoliških organizacijah in pri gledališkem udejstvovanju. Ko je zaključil študij prava in ga okronal z doktoratom, so se začela službena leta. Toda ne za dolgo. Na obzorju se

je svetlikala že nova nevarnost druge svetovne vojne. Preživel jo je v Ljubljani in dočakal „osvoboditev“. Kot pokončnega kristjana in trdnega v prepričanju ter neuklonljivega ga je nova oblast, kot toliko drugih, poslala na „prevzgojo“. Kar 10 let so mu prisodili „za rešetkami“; polnih pet let jih je odsedel. Zanj ni bilo več mesta na sončni strani Alp — zbežal je na drugo stran.

Začela se je druga doba njegovega življenja: poiskati novo domovino in ustvariti nov dom. Za nekaj mesecev se je ustavil v Gradcu, potem pa poiskal lep kotiček zahodne avstrijske dežele Predarlške. V glavnem mestu Bregenzu je življenje pognalo nanovo korenine. Poleg poklicnega dela se je posvetil z vsem srcem našim zdomcem in izseljencem. Bil je duša kulturnega in prosvetnega dela med Slovenci vse dotlej, dokler so mu to dopuščale telesne moči. Poskrbel je za redno dušno pastirstvo in našim duhovnikom vedno pomagal z nasveti in delom. Po njegovi zaslugi se je začel pouk materinskega jezika za naše otroke. Nepogrešljiv je bil pri delu avstrijskih oblasti za tuje delavce ter iskren in dober svetovalec. Pri vsem delu mu je bila desna roka žena Marija, doma iz znane Hawlinove družine iz Tržiča.

Zadnja leta ga je bolezen priklenila na invalidski voziček. To ga je dokončno prekalilo, da je pogumno stopil pred usmiljenega Boga.

Poslovitev od dragega pokojnika je bila 3. oktobra 1992 v župniji Maria Hilf v Bregenzu. Veliko Slovencev in domačinov se je zbralo pri maši in slovesu na pokopališču. Ker je bil zelo navezan na našo slovensko besedo in pesem, mu je slovenski cerkveni zbor zapel nekaj pesmi v cerkvi in pred krsto. Tudi nagovor je bil v domačem jeziku. Zaslutili in dojeli smo veličino tega moža. Bil je namreč velik kristjan, zaveden Slovenec in pokončen človek. Živel je kot kristjan z globoko vero moža in jo nevsiljivo z zgledom in besedo posredoval tudi drugim. Slovenska maša in udeležba pri njej je bila zanj ne dolžnost, ampak velika milost. Vse do zadnjega se je je redno udeleževal.

Narodnost mu je bila svetinja. Pred nikomer je ni skrival ali se je sramoval. Z dušo in srcem je bil Slovenec. Kot

človeka pa so ga odlikovale vrednote, katere bi moral živeti vsak človek: poštenost, iskrenost, pomoč bližnjemu, ljubezen do vsakogar, pripravljenost na žrtve, odpuščanje. Vse to je ohranil do poslednjega dne. Počival bo v domači zemlji, v grobu dragih staršev na ljubljanskih Žalah.

Za vse se mu iskreno zahvaljujemo. Bog naj mu bo bogat plačnik. Zelo ga bomo pogrešali, ker je utihnila njegova žlahtna beseda in plemeniti zgled. Veselimo pa se, in hvaležni smo, da imamo odslej velikega priprošnjika pri Bogu. Naj prosí za našo slovensko skupnost, da bomo vredni nasledniki, zvesti v službi bližnjemu in Bogu. Requiescat in pace!

Pok. Janez Mlakar iz Elougesa skupaj z ženo go. Ivanko in vnučkom Françoisom.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

● V soboto, 22. avgusta, je izseljenski duhovnik v izredno lepi župnijski cerkvi St. Amand v Spy *krstil* sina prvorojenca Thomas-Tomaža, ki se je rodil 14. maja 1991 v Liège, v družini g. Roberta Škrbinca in ge. Martine Leroux. Botrovala sta g. Luc Sacré in gdč. Isabelle Škrbinc. Mladi družini iskreno čestitamo!

● V začetku julija so pri Mlakarjevih v Elougesu praznovali *80-letnico* življenja g. Janeza, dobro znanega Slovenca po Borinaži. 31. avgusta je pa prišla žalostna vest, da je lepo v Bogu prešel iz tega življenja v večnost. Rodil se je 2. julija 1912 v Podlanišću pri Cerknem. Še kar lepo število rojakov in rojakinj se nas je zbralo na pogrebu v župnijski cerkvi St. Martin v Elouges, kjer je bila vsa pogrebna svečanost na izrecno željo pokojnega in družine v slovenskem jeziku.

Pok. Janez je prišel v Belgijo že leta 1946 in se zaposlil v rudniku. Leta 1954 — star 42 let — se je poročil z gdč. Ivanko Skapin iz Trsta. Dobila sta sina Izidorja. G. Janez je imel v življenju srečo: kupil je hišo in jo prenovil ter skupaj z ženo lepo vzgojila sina, ki je študiral in končal študij z diplomom na univerzi v Monsu. Doživel je poroko svojega sina in kasneje je popestvoval

še vnučka . . . Vse življenje je bil delaven človek in ni nikdar pozabil na Boga. Za njega ni bilo nedelje brez maše, razen zadnje leto, ko ni mogel več hoditi. V njegovi družini je bil izseljenski duhovnik vedno lepo sprejet in pogoščen. Pokojni je bil vsa leta naročen na Našo luč, Družino, Naš tednik (iz Celovca) ter na mohorjevke. Rad se je udeleževal slovenskih romanj po Belgiji. Z nami je bil tudi v Lurdu leta 1983.

Naj se njegova blaga duša v Bogu odpočije in veseli. Ohranili ga bomo v lepem spominu. Žalujemo ostalim — ženi ge. Ivanki, sinu Izidorju in njegovi ženi Thérèse ter sinu Françoisu in ostalim sorodnikom — izrekamo iskreno sožalje!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije poleg slovenskega doma v Chatillonu.

Posvetitev Mariji, Materi božji — Po mednarodnem priznanju Republike Slovenije je Cerkev v Sloveniji 15. avgusta posvetila slovenski narod Mariji, v zahvalo za prejete dobre, kot prošnjo za varstvo v bodočnosti in kot izraz volje, da bomo tudi v prihodnosti, pod Marijinim vodstvom, hodili s Kristusom. Da pokažemo, da tudi v svetu

čutimo s svojim narodom doma, bomo posvetitev opravili na praznik Vseh svetih, saj Marijo kličemo „Kraljico vseh svetnikov“.

Društvo Slovencev v Parizu vabi na *martinovanje*, ki bo v soboto, 14. novembra, v Slovenskem domu. Ob sedmih zvečer bo maša, od osmih naprej srečanje v dvorani. Prijazno vabileni!

Po *krstu* je bil vključen v božje ljudstvo Marko, sin Matije in Gordane Vogrič.

Jožku Kogoju, ki je imel resno operacijo in je sedaj na okrevanju, in gospé Antoniji ob nesreči doma vsi želimo *skorajšnje ozdravljenje*, saj ju tako pogrešamo med nami.

● Pokojni Stanko Savinšek

Teško je pisati besede slovesa ob izgubi plemenite osebe, še težje ob izgubi aktivnega člana neke skupnosti, modrega svetovalca in nesebičnega prijatelja. V četrtek, 24. septembra, se je v pariški bolnici Cochin, kamor se je moral zateči po zdravniško pomoč takoj po prihodu s počitnic, preselil v večnost g. Stanko Savinšek. Prav sedaj, ko je v njem dozorela misel na vrnitev, da bi v svobodni domovini lahko prosto zadihal, se mu je utrnila življenjska luč.

Portret Stanka Savinška (delo Marjanice Savinšek)

Pokojni je bil rojen na Jesenicah leta 1914, izhajal pa je iz ugledne rodbine Savinškovih iz Kamnika, ki je slovenskemu narodu postregla z vrsto vidnih osebnosti od pisateljev do likovnih umetnikov (npr. kipar Jakob Savinšek). Kulturna klima, v kateri je doraščal, ga je kljub poznejšemu poklicu stomatologa usmerila v širša kulturna obzorja in mu v dediščino zapustila številna zanimanja in umetniški posluš, s katerim je vse življenje neutrudno, tankočutno in ljubeče spremljal delo svoje žene slikarke Marjance Dakskofler. Leta 1955 se je preselil v Pariz, kjer si je na likovni akademiji nabirala znanje mlada žena umetnica. Že od začetka je spremljal delo slovenske pariške skupnosti, s soprogo velikodušno podpiral Slovenski dom, bil je nepogrešljiv sotruden Društva Slovencev v Parizu. Skrbela ga je predvsem kulturna rast društva in splošno naše skupnosti, saj je le v kvalitetnem delu videl poroštvo za njen obstoj in razvoj. S kakšnim navdušenjem in vestnostjo je sodeloval pri društvem listu Korenine, se lahko vsakdo prepriča z listanjem po glasilu. Za vsako številko je prispeval po več člankov in škoda je le, da niso njegove tehtne misli dosegle širšega kroga bralcev. S posebnim zanimanjem je spremljal ustanavljanje in kasnejše delovanje Sveta slovenskih krščanskih izseljencev, v katerem je videl idealno možnost za povezovanje Slovencev po Evropi. S posebno budnim očesom je vsa leta sledil političnemu in kulturnemu dogajanju v Sloveniji. Z izrednim zadoščenjem pa je spremljal demokratične klice v domovini in njeno

Pokojni Osvald Ninin iz Poissy

Astrid Bohneć je bila krščena v Chilleurs-aux-Bois (Loiret)

pot v svobodo. Njegov pokončni značaj in druge osebne odlike so se odražale v vsem njegovem delu, predvsem pa v osebnih stikih: bil je oster opazovalec, prodoren ocenjevalec, iskren sogovornik. Za vsako stvar je našel pravo besedo, znal je kritično ocenjevati dogajanja in modro svetovati, kar lahko dela le človek s širokimi obzorji in bogato življenjsko izkušnjo.

Društvo Slovencev v Parizu in vsa slovenska pariška skupnost bosta g. Stanka Savinška močno pogrešala, pogrešala njegovo kleno besedo, zgled neomajnosti, trdne volje in zdravega optimizma. S težko prizadeto ženo gospo Marjanco, sinovoma in svojci globoko sočustvuje vsa naša skupnost. Dragemu pokojniku pa naj Vsemogočni nakloni večni mir in bogato plačilo, za kar smo prosili pri skupni maši 27. septembra, ko se mu je dr. Janez Zorec v imenu vseh zahvalil za vso njegovo delo, pa še, ko smo se v torek, 29. septembra, v bolnici Cochin poslovili od njegovega trupla.

V. Z.—K.

V nedeljo, 4. oktobra, zjutraj je v bolnici v Poissy za vedno zaspal Osvald Ninin. Rojen je bil 1932 v Prelesju pri Novi Gorici, v Francijo je prišel leta 1957, kjer je stalno delal v avtomobilski tovarni. Isto nedeljo popoldne smo zanj darovali mašo, tisti, ki so pravočasno zvedeli in mogli priti, so se od njega poslovili pri obredu v bolnici v Poissy, preden je bil odpeljan domov. Gospé Mariji, hčerki Adeli in sinovoma Sergeju in Pavlu naše iskreno sožalje, pokojnega pa se spominjamo v svojih

molitvah, saj je rad zahajal v našo skupnost in tukaj pomagal, dokler je mogel.

AUMETZ

Dan pred praznikom sv. Petra in Pavla smo imeli v meški stolnici velik praznik; posvečeni so bili trije novomašniki: Albert Krapež iz Famecka, Pascal Sarjas iz Sanebourga in Jean-Christophe Thibaut iz Fontoy.

Pascal Sarjas je sin slovenskega očeta, doma iz Trnja pri Lendavi. V Francijo je prišel 1932. leta. Mama je Francozinja. V družini Sarjas so imeli tri otroke: Ivana, ki je umrl, ko je imel osem let, Alojza, ki živi s svojo družino v Kanadi, in Pascala. 1967. leta jim je umrl oče. Pascal je ostal tukaj sam z mamo.

Jean-Christophe je francoskih staršev in študira že tri leta v Rimu.

Albert Krapež je sin slovenskih staršev iz Vrhpolja pri Vipavi. Albert bo nadaljeval študij v Strasbourgu.

Zelo lep dan je bil, stolnica je bila nabit polna, novomašnike so spremljali k posvečenju njih družine, veliko duhovnikov, med njimi tudi slovenski duhovnik g. Anton Dejak, ter obilo prijateljev in znancev. Po končanem slavlju v stolnici so bili vsi navzoči povabljeni v semenišče.

Po 54 letih smo v Famecku preživeli nepozaben dan. 5. julija je Albert Krapež daroval *novo mašo*. Cela fara se je pripravila za ta dan, kakor tudi njih podružnica — kapela. Krapeževa družina hodi v podružno kapelo. Pevci

Od leve: Pascal Sarjas, Albert Krapež in Jean Christophe Thibaut.

iz kapele so se skupaj s pevci iz farne cerkve lepo pripravili za ta dan. Med mašo se je novomašnik zahvalil staršem, ki so ga verno vzgajali in spremljali vseskozi do oltarja; zahvalil se je tudi bratu in sestri, ki sta mu tudi stala ob strani, ter vsem, ki so zanj molili.

Po maši smo šli v dvorano na kosilo. Novomašnikova želja je bila, da bi bila popoldanska pobožnost zahvalne molitve pred Najsvetejšim v kapeli. Novomašnik ima lepe spomine na keplo, saj je tam imel nekaj časa mladinsko skupino.

Pred koncem pobožnosti so Slovenci zapeli pesem Marija skoz življenje, zatem pa je novomašnik vsem vernikom podelil novomašni blagoslov.

Po pobožnosti v kapeli, ki je bila zelo lepo okrašena, so bili vsi povabljeni na kavo in domače slovensko pecivo.

Zelo lepo je bilo, saj so mnogi prvič doživeli novo mašo. Molimo za novomašnika, da bi mu Dobri pastir stal vedno ob strani. Molimo tudi za vse duhovnike, da ostanejo zvesti Kristusu in ljudem v pomoč. Zavedajmo se tudi, da je žetev velika, delavcev pa malo.

NICA

V nedeljo, 27. septembra letos, smo se zbrali okrog niškega škofa vsi verni tujci, ki živimo v niški škofiji. Zbralo se nas je 12 različnih narodnosti in smo prisostvovali skupni maši, ki je bila popoldan ob 4. uri v cerkvi Marije Pomocnice, največji v Nici. Cerkev smo

Nova maša Alberta Krapeža.

napolnili do zadnjega kotička in med mašo se je razlegala pesem in molitev v različnih jeziki. Po dolgem času je bil organiziran ta „Journée des migrants“. Ostal nam bo v lepem spominu.

Naša skupnost je letos izgubila nekaj članov, ki so se preselili v večnost.

Na novega leta dan nas je zapustil Franc Lutman iz Chateaufort-les-Martigues pri Marseillu, o katerem smo že poročali.

Spomladi se je preselil v večnost Bogomir Jurdana iz Nice. Doma je bil iz Slavičev pri Reki. V Francijo je prišel leta 1956 in je bil znan kot dober električar. Umrl je v bolnici za pljučnico.

4. julija letos je v Cannesu umrla ga. Justina Horvatin v 79. letu starosti. Rodila se je pri Izoli in je leta 1933 stopila k sestram Notre Dame Auxiliatrices v Versaillesu. 33 let je živela in delovala v Lourdesu, zadnjih 10 let pa v Cannesu. Odlikovala se je po veliki delavnosti in iskreni pobožnosti do Marije. Delala je do zadnjega dne in je umrla v bolnici, ko je tja prišla na zdravniški pregled.

Dne 16. julija letos nas je zapustil v 68. letu starosti Mario Štefančič. Rodil se je v Podkrajju nad Vipavo in je v Francijo prišel leta 1956. Ustavil se je v Nici, kjer je odprl frizerski salon za moške. Bil je zelo cenjen mojster tudi med Francozi. Ko je letos šel na počitnice na dom svoje žene na otok Pag, kjer si je v Caski pri Novalji zgradil hišo, mu je nekaj dni po prihodu na barki, ko je lovil ribe, odpovedalo srce. Pokopan je v Novalji.

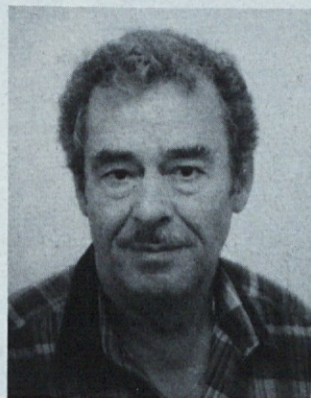
Gospod naj vsem podeli večni mir in pokoj.

Ko izrekamo vsem domačim svoje sožalje nad izgubo dragih oseb, jim zagotavljamo svoj spomin v molitvi.

MARSEILLE

Ne bomo se več mogli zbirati k slovenski maši v kapeli sester N. D. du Sion v Marseillu, rue Paradis; s. Marie-Rose je premeščena in je sedaj pri Parizu v Mery sur Marne. Ko je naša sestra odšla, ob nedeljah ni več nobene tam, ki bi nam odprli, da bi mogli imeti mašo in se shajati. Sedaj iščemo drugo cerkev. Pri Sacre Coeur na Prado je skoraj nemogoče. Če bomo mogli dobiti kapelo pri sestrah na Rue Breteuil pri s. Frančiški, se bomo tam zbirali. Kdaj in kje bo prihodnjic slovenska maša, boste pravočasno obveščeni.

Pok. Mario Štefančič iz Nice.

Srečko Horvat in Suzana Kogler, ki živi v Göppingenu, sta se šla 25. julija poročiti v cerkev sv. Volbenka na Štajerskem.

Mojca Boldin in Frank Schaller na poročni dan v Stuttgartu 12. septembra letos.

nemčija

STUTTGART-okolica

Visok gost med nami. — Za volitve v Sloveniji, ki so razpisane za 6. december 1992, je med rojaki na našem področju veliko zanimanja. Večina je investirala svoj zaslužek v Sloveniji in jim ni vseeno, kdo bo vladal v naši domovini. Novi volilni zakon daje možnost, da se volitev udeležijo tudi slovenski državljani, ki živijo na tujem, k čemur so s svojo zavzetostjo posebno pripomogli slovenski krščanski demokrati, kot smo bili informirani.

V nedeljo, 27. septembra, je prišel med nas dipl. inž. Ivan Bizjak, predsednik zbora občin v slovenskem parlamentu in član SKD. V župnijski dvorani pri cerkvi Sv. Elizabete v Esslingenu ga je pozdravilo okrog 200 rojakov, radovednih, kako bo z volitvami v Sloveniji. Gospod Anton Strojan iz Schwieberdingena je v pozdravnem nagovoru nakazal pet tehtnih točk, na katere smo želeli odgovor od povabljenega politika iz Ljubljane:

1. da nam razloži novi volilni zakon na splošno,
2. da nas informira, kakšne so možnosti, da se udeležijo volitev slovenski državljani, ki živijo v inozemstvu,
3. da nam pove, katere stranke so se posebej zavzemale za pravice izseljencev do volitev,
4. da na kratko spregovori o programu Slovenskih krščanskih demokratov (SKD),
5. da nam odgovarja na stavljena vprašanja.

Torej dovolj snovi za cel večer. Pogovor je vodil Anton Casar. Inž. Bizjak se je na kratko dotaknil vseh točk, nato pa je odgovarjal na druga vprašanja, ki jih ni hotelo biti konec.

Moto tega večera je bil: SVOBODA — DELO — POŠTENJE! S tem smo prireditelji hoteli poudariti, da bo napredok naše domovine odvisen od svobode za vse državljane, od pridnega dela in od poštenosti pri delitvi dohodkov. Gospod Bizjak je k temu samo dodal, da je to tudi program slovenskih

krščanskih demokratov, povzet v tri besede.

V drugem delu tega večera je bilo vsaj malo čutiti, da smo zbrani v času, ko v okolici Stuttgarta zori grozdje. Navzoči so si ga lahko kupili v dvorani. Pohvaliti pa moramo naše rojakinje, ki so prinesle na prireditev celo vrsto potic in drugega peciva. V režiji več zavzetih in agilnih rojakinj so na točilni mizi nakopičene dobrote kar hitro kopnele. Izkupiček (512 DEM) je bil namenjen Karitasu v Mariboru za begunce v Sloveniji. Čast in hvala jim.

Čestitke k porokam. — V prejšnji številki Naše luči smo poročali o osmih smrtnih primerih v poletnih mesecih. To pot bo poročilo veselo, saj lahko omenimo za isti čas tudi osem porok. Te govorijo o tem, da se bo naša župnija tudi pomlajala, saj je otrok srčika zakona. Poročili so se: Alojz Švarc iz Sp. Kungote in Andreja Bajec, rojena v Heidenheimu; Srečko Horvat iz Desternika in Suzana Kogler, rojena v Göppingenu; Marko Požlep iz Sv. Ruperta nad Laškim in Bernardka Petek iz Vojnika; Stanko Kranjc in Romana Štrucl, oba od Sv. Trojice v Halozah; Ivan Čapl iz Maribora in Vesna Irmančnik, rojena v Ballingenu; Tatjana Koširnik iz Mengša in Vinzenzo Marchese iz Mellili v Italiji; Mojca Boldin, rojena v Ljubljani, in Frank Oliver Schaller iz Stuttgarta ter Milan Dobaj iz Selnice ob Dravi in Karin Weber iz Mascha pri Karlsruhe. — Mladim parom iskreno čestitamo in jim želimo srečno skupno življenjsko pot!

Pouk slovenskih otrok. — Tudi v šolskem letu 1992/93 nadaljujemo z dopolnilnim poukom otrok v okviru naše župnije. K prvi uri pouka je prišlo skupaj 62 otrok od 1. do 9. razreda, od teh 46 v Stuttgartu in 16 v Böblingenu. To leto se bomo pripravljali tudi na birmo, ki bo junija prihodnjega leta. K birmi bi šli lahko tudi odrasli fantje in dekleta, če tega zakramenta še niso prejeli in se bodo za to javili najkasneje do konca tega leta. Na birmo se je pač treba primerno pripraviti. Pri prijavi bodo dobili o tem potrebne informacije. Znova ugotavljamo, da se javijo za poroko ljudje, ki niso bili pri birmi. Sedaj bo prilika, da se zamujeno nademesti.

BERLIN

V 7. številki Naše luči ste lahko brali o potovanju 46 Slovencev iz Berlina po Kanadi. 17-dnevno potovanje je opisala udeleženka potovanja Damjana Weber. Danes pa boste lahko prebrali še nekaj drugih izjav, ki so jih izrekli nekateri udeleženci potovanja.

Na vprašanje Kaj je bil najlepši trenutek-dogodek na potovanju? so nekateri takole odgovorili:

Anica Puh, doma iz Peračice pri Brezjah na Gorenjskem, je zapisala: „Po 28 letih srečati sošolca, in to brez vsakega dogovora, na Lovski farmi pri Torontu.“

Anonimni udeleženec pa je o „najlepšem trenutku“ zapisal: „Najlepši dogodek ali trenutki so bili zadnji dnevi na slovenski cerkveni farmi v Montrealu. Ljudje so bili prijazni, okolje pa zelo

lepo. Posebej mi je bilo še všeč, da ni bilo nobene nervoze in nobenega hitenja. Vse družine, ki so nas sprejele, so bile zelo prijazne in odprte. Iskrena hvala vsem kanadskim Slovincem za lepe in prijazne sprejeme in za vso skrb, ki ste jo imeli z nami.“

Ljuba Ribič, doma iz okolice Litije, je zapisala: „Ti ljudje so nas neverjetno in dobrosrčno sprejeli. V srcu bo ostal nepozabni spomin na preživete dni s temi gostoljubnimi Slovenci, ki skoraj vsi izhajajo iz Prekmurja. Veliko lepega bi lahko še o njih zapisala, toda ta sprejem, gostoljubnost, skrb za vse nas je bila tako velika in domača, da se ne da prenesti na papir.“ K temu je še dodala: „Lepo bi bilo in zelo vesela bi bila, če bi nas vsi ti obiskali v Berlinu ali v Sloveniji.“

Štajerka Marija Weber od Sv. Duha na Ostrem vrhu je rekla: „Za vedno mi bo ostal spomin na solze v očeh, naj so to bile solze ostarelih in bolnih v domu Lipa ob zapeti slovenski pesmi,

solze veselja ob lepih sprejemih ali pa solze sreče ob novem prijateljstvu; ob slovesu pa prisrčni stiski rok in žalostni pogledi.“

Imam občutek, da sta na poseben in enkratni način doživljala naše potovanje, deželo Kanado in Slovence v njej Marija in Janez Milharčič, doma iz Kočevja. Takole sta opisala najlepši trenutek-dogodek na potovanju: „Če se že morava odločiti za najlepše med lepim, potem morava reči, da so to bili dnevi pri Slovencih oziroma Prekmurcih v Montrealu in na njihovi cerkveni farmi. Ko sva slišala o vikendih, sva si predstavljala male hišice in se spraševala, kako nas bo vseh 46 lahko dobilo prenočišče. Toda na kraju samem je bila slika popolnoma drugačna. Zagledala sva pravo prekmursko vas in prav tu sva preživela najlepše dneve. Sicer pa o Slovencih v Kanadi lahko rečeva samo najlepše. Priznava pa, da sva se najbolje počutila pri prekmurskih družinah: zelo so odprti, gostoljubni in vesele narave . . .“

Ponosni smo na take zapise in izjave vsi Prekmurci, posebej ste še lahko ponosni na take izjave Prekmurci v Kanadi, saj so jih izrekli Slovenci, ki do sedaj Prekmurja in Prekmurcev kaj dosti niti poznali niso.

Sicer pa je srce mene kot organizatorja potovanja polno hvaležnosti do vseh, ki so nam omogočili in organizirali potovanje, od Londona do Montreala. HVALA VAM VSEM, DRAGI SLOVENCIM V KANADI!

Časarjeva družina iz Montreala.

Posnetek s policajem v Torontu.

NÜRNBERG

Na teh straneh navadno poročamo o praznovanjih in veselih dogodkih, včasih pa se naseli v naša občestva in skupnosti tudi bolečina in žalost. Vsak človek doživi v svojem življenju trenutke, ko izgubi nekaj, kar je imel rad, ko se mora posloviti od nečesa, kar mu je bilo drago. Najtežje nam je, ko izgubimo starše, sozakonca, otroka, sorodnika ali prijatelja. V nedeljo, 27. septembra, je nenadoma posegla smrt v Ježevo družino in v našo slovensko skupnost v Nürnbergu. Sporočilo o njegovi smrti nas je vse presenetilo, saj smo še bili nedeljo poprej z njim skupaj pri slovenski maši oziroma dan prej na slovenskem pikniku.

Gospod Rado Jež se je rodil 2. maja 1925 v Svibnem in kmalu zatem so se preselili v Jagnjenico pri Radečah, kjer je oče z v Ameriki zasluženim denarjem kupil Halerjevo gostilno. Že zgodaj je pokojni Rado kazal podjetniške sposobnosti. Med drugo svetovno vojno se je v Radečah v papirnici izučil za avtomehnika. Po vrnitvi od vojakov je končal gostinsko šolo in pozneje še šolo za poklicne voznike. Odprl je zasebno avtobusno prevoznitvo medkrajevne avtobusne linije: Jagnjenica-Trbovlje in Ljubljana-Novo mesto-Brežice. Toda časi in politične razmere niso bili naklonjeni uspešnemu zasebnemu podjetnitvu. Proti njemu so se začele gonje. Zato je moral zapustiti domače kraje in je leta 1971 odšel v tujino. Ni se ustrašil novega začetka, kajti pridnost in ustvarjalnost sta bili

Pokojni g. Rado Jež.

njegovi življenjski odliki. Odšel je v Duisburg, nato pa v Moers, kjer je uspešno deloval kot gostinec in hotelir. Leta 1981 se je preselil v Nürnberg in kot uspešen poslovnež tam zgradil nov hotel. Življenjski pretresi in preobremenjenost pa so posegli v njegovo zdravje in ga že dalj časa krepko načeli.

Gospod Jež je kljub prezaposlenosti vedno našel čas, da je prišel med Slovence, rad je prihajal tudi k naši slovenski maši v Nürnberg in, če mu je le dopuščal čas, se je z ženo podal za nekaj dni v njemu tako ljubljeno Slovenijo.

V četrtek, 1. oktobra, pa je tam za vedno ostal. Ob veličastnem spremstvu so ga položili na domačem pokopališču k večnemu počitku. V Nürnbergu smo se od njega poslovili z mašo zadušnico 4. oktobra pri slovenski maši in 8. oktobra v njegovi nemški župniji v Oberasbachu.

Žalost je kot dragocen zaklad, ki ga odkrijemo samo prijateljem, pravi afriški pregovor. S hvaležnim spominom mislimo na pokojnega Radota Ježa, pogrešali ga bomo v našem občestvu. Naj mu bo Bog plačnik za vse dobro. Pokojnikovi ženi Silvi, hčerki Marinki, sinu Radotu in vsem žalujočim ob boleči izgubi moža, očeta, starega očeta in sorodnika naše iskreno sožalje.

● *Z našega pohoda na Triglav*

„Triglav ni gora, Triglav je kraljestvo,“ je zapisal Julius Kugy. Tako mogočen, privlačen in naporen je, a včasih tudi uporen, če se kdo predrzno poda nanj. Zato se je treba vzpenjati na njegov vrh z vsem spoštovanjem. Slovenci romamo na svojo goro in odkar spet stoji cerkvice na Kredarici, posvečena Mariji snežni, bomo še bolj dobesedno romali tja gor.

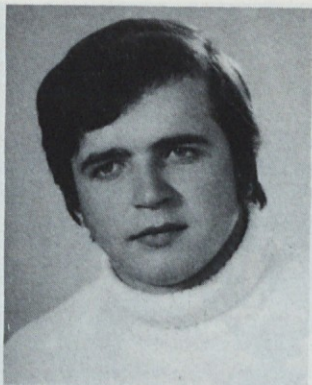
Naš pohod na Triglav se je začel s Pokljuke. Vendar smo se še kar lep kos poti popeljali s pločevinastimi konjički. V krogu smo se še preštelih do 37 (iz Stuttgarta, Schwarzwalda, Ludwigs-hafna, Ingolstadta, Nürnberga, Regensburga ter znanci in prijatelji od doma). Ob desetih smo krenili proti zadanemu cilju; bilo nas je kar dolga „kača“, ki pa se je že ob prvem napornem vzponu začela na več mestih trga-

ti. V sončnem vremenu se je narava razkazovala v vsem svojem sijaju. Tudi planike smo odkrili, ki so se tako sramežljivo skrivale. Pri Vodnikovi koči, kjer smo napravili malo daljši postanek, smo se spet vsi zbrali. Toda ni bilo časa za lenarjenje. Pred nami je bil vzpon do Kredarice, kjer smo končali prvi dan pohoda. V planinskem domu smo našli naše štiri ubežnike. Končno je tudi sestra Mateja pripeljala tiste z repa. Potem smo se zbrali k maši, ki je s pesmijo in molitvijo izzvenela v skupno zahvalo. Vodilna misel mašnega premišljevanja je bila: Vzpon na goro je podoba življenja, kjer se le z vztrajnostjo in naporom dosegajo vrhovi in končni cilj. Na hribčku nad kočjo smo še zapeli nekaj pesmi in pred seboj občudovali Triglav; počasi se je pogrezal v temo, le vrh se je še svetil na obzorju in nas vabljivo pričakoval za jutrišnji dan. Omagali smo od napora dneva in vzela nas je noč v trdnem spancu.

Ko je še bilo sonce na vzhodnem nebu, smo v torek, 4. avgusta, z vsem spoštovanjem stopili na vrh očaka Triglava. Mnogi so stali prvič na vrhu Slovenije (2864 m), zato je sledil triglavski krst. Dobri dve uri smo uživali slovenski ponos na vrhu Triglava, „oj Triglav, moj dom, kako si krasan...“ Po vsaki premagani oviri sledi nova ovira. Sestop z vrha je manj naporen, vendar stopi v kolena. Po kratkem oddihu v planinski koči na Doliču smo se morali spet dvigniti po upornih Hribaricah, nakar smo se spustili v „kraljestvo zlatega roga“, uživajoč slikovitost narave in bogastvo planinskega cvetja v dolini Sedmerih jezer.

Še prenočitev v domu pri Sedmerih jezerih, ki je bil prenapolnjen s planinci. Tam smo se srečali s člani ansambla Slovenija; najprej smo jim prisluhnili, nato pa smo še skupaj z njimi pred spanjem zapeli nekaj pesmi in dali duška svojemu planinskemu veselju. Sodeč po čudnih krikih so se najbrž nekaterim ponoči v sanjah prikazovale triglavske pošasti. Naslednji dan je sledil sestop mimo Črnega jezera po strmih pobočju Komarče v Bohinj, nazaj v dolino z njeno vsakdanjostjo. Planinski vtisi pa so varno spravljivi v nepozabnost. Napori so pozabljeni in že mislimo na nov pohod na naše gore.

Pokojni Vili Povh iz Solingena.

SOLINGEN

V nedeljo, 21. junija, ko je peljal sorodnike, ki so prišli iz Slovenije k njemu na obisk, na izlet v Bonn je tam nenadoma umrl komaj 38-letni Vili Povh.

Doma je bil iz Obrežja pri Zidanem mostu. V Nemčijo je prišel leta 1973 in se naselil v Solingenu, kjer je pred desetimi leti umrl njegov 34-letni brat Vinko. Vili je bil mirne, vesele in plemenite narave. Rad je pomagal. Že v zgodnji mladosti je izugibl starše in potem v času, ko bi najbolj potreboval ljubezni staršev, živel pri tujih ljudeh. V Velenju so mu dobri Satlerjevi nadomeščali prave starše. Posebno ga je odlikovala obzirnost do drugih. Ni prenesel dejstva, da bi se kdo hudoval nanj. Za njim žaluje žena Rozalija in hčerka Natalija, sestra, svak in še veliko, veliko prijateljev, sodelavcev in rojakov iz Solingena in dajne okolice. V nedeljo, 28. junija, se je sicer običajni slovenski farni skupnosti v Solingenu pridružila še množica žalujočih rojakov in Nemcev. Naj počiva v miru v svobodni slovenski zemlji.

MÜNCHEN

● Slovenska šola na naši župniji je spet stekla. Letos se je priglasilo 44 otrok, eden več kot lani. Lepo število, če pomislimo, da je priseljevanje že več let strogo omejeno. Tudi učiteljske vrste smo okrepili. Petje je prevzel dr. Franci Novak, mladi znanstvenik, ki si

služi kruh v Münchnu, a je bil rojen v Belgiji. V vrtcu pa pomagajo mladinke ter študent Peter, ki je prevzel pouk slovenščine v tretjem razredu.

Kot vsako leto načrtujemo tudi letos akademijo za *materinski dan*. Skušamo predstaviti nekaj slovenske klasike. Najmlajši vadijo dramatizacijo Levstikove pripovedke *Kdo je sešil Vidku srajčico*, srednji bodo predstavili *Zvezdico Zaspanko* Frana Milčinskega-Ježka, najvišji pa bodo naštudirali Cankarjeve *Hlapce*. Sedaj ob volilni mrzlici je prav zanimivo prebirati Cankarjev opis slovenske duše. Pri bralnih vajah so bili mladinci zelo navdušeni, še posebno Jerman in župnik, na katerih sloni prizor.

● Mladinci se spet redno srečujejo. Zadnjič smo se pogovarjali o mladinskih sektah. Prihaja jih kar lepo število. Sicer pa imajo tudi mladinci veliko načrtov, ki pa so predvsem družabne narave. Tako si žele srečanj z vrstniki, potovanj in zabav. Vsega se ne bo dalo uresničiti, a veseli smo, ker lahko vedno trdno računamo na njihovo pomoč, če je treba.

● 26. septembra smo organizirali *farni izlet* v Füssen. Čeprav smo bili letos že za tri dni v Pragi, so si nekateri farani zaželeli, da napravimo še kakšen izlet. Spotoma smo se ustavili v Rottenbuchu in Wiesu, kjer smo občudovali čudoviti baročni cerkvi. Nedvomno prvovrstni umetnini. Nedaleč stoji grad Neuschwanstein, v pravljicnem svetu sredi gora, gozdov in jezera. Izjemna

Pokojni Vili Vogrinc

arhitektura, še lepša notranjost. Nekateri so se sprehodili po sobanah gradu, drugi so obhodili jezero. Nazaj grede smo se peljali skozi Oberammergau, vasico, ki slovi po pasijonskih igrah, in Ettal. Vreme nam je bilo zelo naklonjeno, preživeli smo čudovit jesenski dan. Vrnili smo se zadovoljni in duhovno okrepečani.

● Naša glavna srečanja pa ostajajo *nedeljske maše*. Udeležba je različna: včasih večja, drugič skromnejša. Ubrano petje pevskega zbora, slovenska beseda, obrazi prijateljev, vse to pripomore, da se sredi tujine počutimo nekoliko bolj domače.

München: Izletniki v Füssnu.

WALDKRAIBURG

Tokrat žalostna vest. Pokopali smo g. *Vilija Vogrinca*. Zahrbtna bolezen ga je spravila v grob že pri 54 letih. V Nemčijo je prišel že leta 1968. Na srečanje z Bogom se je lepo pripravil, prejel je obhajilo in maziljenje. Sedaj počiva skupaj z mamo na waldkraigburškem pokopališču. Za njim žalujejo dve sestri in dva brata. Naj počiva v miru!

švedska

ÖREBRO

V tem mestu in okolici najdeš rojake prav z vseh koncev Slovenije. Med tistimi, ki pridejo k maši, je največ Primorcev, natančneje rečeno Vipavcev. Pokojni duhovnik *Vili*, tudi sam Primorec, je rad poudarjal, da so v tem stoletju za zvestobo slovenstvu največ pretrpeli ravno Primorci, zato se tudi danes zlepa ne izneverijo svojim koreninam. Ne trdimo, da drugim ne bi mogli dati podobnega priznanja, a vendar, ko pri klepetu ob kavi po maši prisluhneš pogovoru, v katerem prevladuje vipavščina,

V prejšnji Naši luči ste brali o poroki Ane Bukovec in Jožefa Korena, tukaj ju vidite skupaj s pričama ter drugom in družico.

Po maši v Olsu. Lepo se je od časa do časa dobiti na klepet.

na, moraš dati prav rajnemu *Viliju*. Po slovenski maši 26. septembra nas je prišel pozdravit novi kaplan gospod *Tobias*. V svoji švedski zadržanosti je sprva kar malo gledal, kdo so ti samozavestni ljudje. Je novomašnik švedskega rodu, doma iz Stockholma. Za tukajšnje „ljubljanke srajce“ ljudje radi rečejo, da ne poznajo svoje domovine, ker si domišljajo, da je Stockholm že vsa Švedska. Tudi nam se je skoraj posrečilo prepričati kaplana *Tobiasa*, da poznamo Švedsko bolje od njega in da smo potemtakem tudi bolj pristni Švedski kot on.

Pri maši smo se posebej spomnili rajnega p. *Janeza Sodja*. 11. septembra je minilo deset let, kar je umrl. Med petjem Marijinih pesmi pa se je misel nas vseh ustavila pri 52-letni *Mariji Hadjar* iz Kumle, materi petih otrok, ki je v svojem rodnem Zadru v začetku septembra umrla. Čeprav je bila Dalmatinka, ji slovenska pesem ni delala težav. Nasprotno, s poslušom in lepim glasom je bila najzanesljivejša opora našemu petju. Konec junija je bila še na poroki *Žgavčeve Lucije*. Hotela je priti, kljub temu da je bilo to zanjo zelo naporno. Zavedala se je resnosti svoje bolezni. „V veri najdem moč,“ je rekla. S hvaležnostjo se je spominjala p. *Sodja* in njegove preroško odločne besede, ki ji je bila v oporo takrat, ko je življenje od nje največ zahtevalo. Pater *Janez* je vedno našel lepo besedo za *Örebro*. Hvaležen je bil, da so ga tu lepo sprejeli, ko se je nevjaven skandinavski decembrski teme prvič znašel v njemu čisto tujih krajih. Tudi danes bi bil vesel vseh, ki pridejo v *Örebro* k slovenski maši iz 30 km oddaljene

Kumle, 50 km oddaljenega *Laxaja* ter 60 km daleč iz *Degerforsa*, iz sosednje katoliške župnije. *Marijo* in *Franca* iz Kumle vidimo zadnje čase le zimske mesece. Odkar sta v penziji, ju pomladi in jeseni priklene nase sončna *Vipavska*. *Nista* edina, ki na ta način pokažeta, kako ju vleče domov. *Aljoz Bezni* iz *Degerforsa* je šel prve dni oktobra domov v *Gorje* pri *Bledu* med vrstnike proslavit svojo in njihove šestdesetletnice. Če ne bi bili vezani na svoje otroke, ki so si ustanovili družine tukaj na Švedskem, bi se najbrž marsikateri upokojenec za stalno preselil domov v Slovenijo tako, kakor sta naredila *Angelca* in *Slavko Primar*. Konec junija sta dokončno zamenjala stockholmski vrvež za sončno *Dolenjsko*, svoj tesni stan blizu katoliške stolnice pa za prostorno hišo v *Trebnjem*, ki sta jo kupila že pred leti.

OSLO

Na bogoslužno srečanje avgusta v Oslu so ostali prijetni spomini. O tem pričajo slike, ki jih je iz Kluba slovenskih rojakov na Norveškem poslala gospa *Julija Laude*. Ker so se Slovenci na Norveškem zadnje čase povezali med seboj, jih je bilo mogoče zbrati tudi pri maši. Prej je imela misija stike le s posamezniki. P. *Janez Sodja* je večkrat obiskal *Jeranova* v *Skogerju*, ki sta se leta 1979 iz Norveške preselila na *Koroško*. *Čehova*, gospa *Ferdinanda* in gospod *Lovro*, pa sta poskrbela za slovensko mašo pri dominikancih in tako v preteklosti kot nekakšna predstavnik norveških Slovencev omogočila vsaj simbolično vez naših tamkajš-

njih rojakov s Cerkvijo v domovini. Gospa Ferdinanda, ki je s takšno zavzetostjo spremljala delo slovenskih duhovnikov v Skandinaviji, odslej spremlja naše drobne skrbi iz drugačne perspektive. V vročih junijskih dneh je umrla za posledicami svoje težke sladkorne bolezni. Njeno telo so položili k poslednjemu počitku ob spremstvu več duhovnikov dominikanskega samostana v Oslu. Čeprav ji življenje ni prizanašalo, zlasti v otroštvu in mladosti ne, se je s svojo pridnostjo in inteligentnostjo uveljavila predvsem s širokim znanjem jezikov. Gospodu Lovru izrekamo iskreno sožalje in molimo za rajno Ferdinando, naj se veseli novih obzorij, ki so se ji odprla v Bogu.

švica

SOLOTHURNKO PODROČJE

- *Srečanje Slovencev iz Švice in Nemčije*

Prijateljsko dobronamerno srečanje je nekaj osvežujočega, osrečujočega, razveseljujočega, opogumljajočega, nekaj koristnega, dobrodošlega, prijetnega in ne nazadnje nekaj nepozabnega. To smo občutili in doživeli v soboto, 12. septembra, ko se nas je lepo število Slovencev iz Basla ter njegove dokaj široke okolice na švicarski in nemški strani zbralo k srečanju v Grenzachu (Nemčija) pri Baslu.

Ob 15.00 smo v tamkajšnji župnijski cerkvi imeli mašo, ki jo je vodil g. Bogdan Saksida, z njim pa so somaševali p. dr. Marijan Cafuta, g. Jože Cimerman in naš p. Damijan. V nagovoru po evangeliju je bila prilika o izgubljenem sinu prikazana tudi kot prispodoba o užaljenem sinu in o njenem dobrem očetu. — Po maši, ki smo jo sklenili s pesmijo „Marija, skoz življenje“, smo šli h koči na robu mesta, kjer so pridne roke pripravile obilno in dobro okrepcilo. Med pogovorom, pesmijo in godbo se je popoldne hitro prevesilo v večer in luč je zamenjala sonce. Ob slovesu so nas navdajali veselje, zadovoljstvo in hvaležnost za lepo srečanje, saj

„smo zato se zbra(t')li, ker dobro v srcu mislimo“!

- *Nemško-slovenska maša v Baslu*

Na predvečer našega slovenskega romanja v Einsiedeln, v soboto, 26. septembra, smo imeli v Baslu mašo skupaj s švicarskimi verniki. Koprski škof Metod Piriš, ki je zaradi romanja prišel v Švico, je ob pomoči domačega župnika, kanonika in regionalnega dekana Andreja Caveltija vodil bogoslužje. Somaševali pa so še: škofijski tajnik g. Aleksander Skapin, provincial slovenskih kapucinov p. dr. Vinko Škafar, dekan teološke fakultete v Ljubljani p. dr. Metod Benedik in naš duhovnik p. Damijan. Gospod škof se je v pridigi med drugim zahvalil župniku in župljanom za vse, kar žrtvujejo za nas in za Cerkev na Slovenskem. Evhariistično slavje je s petjem pod vodstvom Tomaža Tozona in z organistom Tonetom Potočnikom čudovito popestril škofjeloški mešanik pevski zbor Lubnik, ki je svoj izlet povezal z našim romanjem. Zbor je po maši priredil še kratek koncert pesmi in ljudje, tako Švicarji kakor Slovenci, bi jih poslušali še in še . . . — Nazadnje je bila za vse nas v župnijskem domu skrbno pripravljena večerja.

Hvala, in Bog povrni vsem dobrim, pridnim, požrtovalnim in velikodušnim ljudem!

- *Zlati življenjski jubilej*

Naš prijatelj Lojze Logar je sicer že prav na veliko soboto (zanj je bila dvakrat velika) izpolnil 50 let življenja, a kar ni prišlo na vrsto, da bi — kot je želel — to proslavil v ožjem prijateljskem krogu. Končno se je našla sobota, 3. oktobra, ko je želja vendarle postala dejanje. Po krščanski navadi smo imeli najprej mašo v zahvalo in priprošnjo, po bolj ali manj splošni slovenski navadi pa se je potem nadaljevalo s postrežbo in zabavo. Kvartet Kranjci, Jokova harmonika ob spremljavi Lojzeto-ve kitare in šaljivi prizori — vse to je dajalo ton veselemu večeru. — Dragi Lojze, Bog te živi zdravega in srečnega še drugih 50 let in čez. Pa hvala za povabilo!

EINSIEDELN

Čudovito vreme je bilo tisto nedeljo, točneje 27. sept. 1992. Že več let

nazaj nam vreme ni bilo naklonjeno, letošnja 4. nedelja v septembru pa se je kopala v sončnih žarkih, ki so pozdravljali slovenske romarje od blizu in daleč, posameznike in skupine iz Celja, Ptuja, Škofje Loke in še od kod, iz Avstrije in Nemčije. Tradicionalno romanje — 24. po vrsti — je zabilo na pot čez tisoč Slovencev.

To pot smo prvič prestopili prag mogočnega romarskega svetišča Naše ljube Gospe v Einsiedeln kot pripadniki ljudstva, ki mu svet priznava svobodo, samostojnost, državnost. Kot kristjani slovenskega izročila smo se na tujem pridružili zgodovinskemu dejanju vere vseh, ki jih je rodila slovenska mati: tistim, ki so ostali v varnem zavetju domovine, in tistim, ki so odšli v daljni svet: posvetili smo se božji in naši materi Mariji.

Somaševanje je vodil koprski škof g. Metod Piriš, sicer narodni ravnatelj za dušno pastirstvo Slovencev po svetu. Na zvestobi Dekle Gospodve je v govoru gradil našo zvestobo Bogu in domovini. Petim potomcem slovenskih staršev v Švici je podelil zakrament potrditve v veri. Visokih obokov obnovljenega svetišča pa so se blago dotikali ubrani glasovi pevskega zbora Lubnik iz Škofje Loke pod umetniškim vodstvom g. Tomaža Tozona. Njihova zborovska pesem je polnila svetišče in segala do srca tudi neslovenskim udeležencem slovenske romarske maše. Prof. g. Tone Potočnik je dovršeno izvajal iz znamenitih orgel zvoke, ki jih sicer

(dalje na strani 35)

50-letnik Lojze Logar s svojo ženo Alenko.

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● ZAMENJAJ DALJŠE OZIRALNE ZAIMKE S KRAJŠIMI.

Primer: Kateri konj rad sam teče, tega ni treba tirati. Konja, ki rad sam teče, ni treba tirati.

- Dogodek, o katerem pišejo časopisi, je pretresljiv.
- Nevarnosti, pred katerimi stojiš v gorah, niso majhne.
- To je orodje, s katerim lahko popraviš kolo.
- Človeku, kateremu manjka razsodnosti, ne boš ničesar dopovedal.
- Žena, katero si srečal, je sosedova babica.

● PRILASTKOVE ODVISNIKE SPREMENI V NAVADNE PRILASTKE.

Primer: Pes, ki laja, ne grize. Laja-joči pes ne grize.

srečko kosovel balada

V jesenski tihi čas
prileti brinjevka
na Kras.

Na polju
že nikogar več ni,
le ona
preko gmajne
leti.
In samo lovec
ji sledi . . .

Strel v tišino;
droben curek krvi;
brinjevka
obleži, obleži.

- Upanje, da bomo zmagali, nas je spodbujalo pri igri.
- Novica, da bo prišla teta, nas je močno razveselila.
- Vsak gost je občudoval naš kaktus, ki je cvetel v vsej svoji lepoti.
- Lisica, ki spi, ne ujame kokoši.
- Z avtom sem zapeljal na sredo ovac, ki so glasno blejale.

● PRILASTKE SPREMENI V PRILASTKOVE ODVISNIKE.

Primer: Zjutraj nas je prebudilo blejanje ovc. Zjutraj so nas prebudile ovce, ki so blejale.

- Po zajtrku smo se odpravili proti vrhu.
- Šli smo mimo ponesrečenim planincem postavljenega spomenika.
- Ob poti smo videvali skromno rastoče pisane gorske rastline.
- Prekoračili smo marsikatero krpo v poletnem soncu še neraztopljenega snega.
- Na vrhu smo zagledali v daljavi je lesketajoče morje.

● PRILASTKOVE ODVISNIKE SPREMENI V POLSTAVKE.

Primer: Pismo, ki ga oddaste dopoldne, dobi naslovnik že naslednji dan. Pismo, oddano dopoldne, dobi naslovnik že naslednji dan.

- Ob steni je stala postelja, ki je bila pokrita z rdečo odejo.
- Mož je bil obut v škornje, ki so bili umazani od blata.
- Po gozdni poti je pripeljal tovornjak, na katerega so bili naložili veje.
- Pes se je igral s kostjo, ki je bila že čisto oglodana.
- Muca je lizala tri mucke, ki so v soncu mežikale.

● PREMI GOVOR SPREMENI V ODVISNEGA.

PRIMER: Vprašal sem policaja: „Kje je opera?“ Vprašal sem policaja, kje je opera.

- Blaž je rekel: „Brata ste mi ubili, ker sam ni hotel pobijati.“
- V jezi je rekla: „Mož, ti nimaš srca.“
- Sosed je odkimal: „Umrli boš, Tine, in nihče te ne more ozdraviti.“
- Sodnik vpraša Jureta: „Kako si zažgal hišo?“
- Tolažil sem ga: „Ne žaluj, pomisli na bolno mater!“

● ODVISNI GOVOR SPREMENI V PREMEGA.

PRIMER: Rekel mu je, naj pride gor. Rekel mu je: „Pridi gor!“

- Cesarica se je jezila, da ji je Krpan lipo spridil, hčere pa da mu ne dá.
- Tonček je kričal s češnjem, naj mu prinesejo košaro.
- Laž je pripovedovala, češ da je videla, kako je morje gorelo.
- Vprašal je očeta, zakaj je avto prodal.
- Pred odhodom je oče naročal otrokom, naj bodo pridni.

● POPRAVI SAMO NAPAČNE STAVKE.

- Boji so divjali v in okrog vasi.
- Do pred kratkim je deževalo.
- To so rute za na glavo.
- V od mene podpisanem računu ni napak.
- Položil je svečo na z raznimi predmeti naloženo mizo.

● POJASNI RAZLIKO V POMENU.

- Izbrati ženina — zbrati denar; izhod na ulico — shod na vasi;

izključen iz šole — sključen od dela; izlesti iz lupine — zlesti z drevesa; izmotati se iz česa — zmotati v klobčič; iztisniti sok — stisniti roko; iztrgati list — strgati korenček; ubiti skodelico — vbiti v glavo; udrl jo je čez drn in strn — vdrl je v banko; juha se je zelo ukuhala — vkuhala je jagode; dež se je ulil — vлил sem v steklenico; voda je upadla — Turki so vpadli v deželo; urezal je šibo — vrezal je v skorjo; usekala se je — vsekal je v kamen; usala se je toča — vsuli so v vrečo; vlak

se je ustavil — vstavil je črko; uštela se je — vštete v vsoto; ubada se z neumnostmi — vsak dan vbada šivanko; ves dan se usaja — spet vsaja mladike.

● POSTAVI SAMOSTALNIKE V OKLEPAJH V MNOŽINO.

- Oče je kupil precej (deska).
- Koliko (ovca) ima sosed?
- Otroci se (igra) nikoli ne naveličajo.
- Povedal bom le nekaj (beseda).
- Kresove so zažigali na vrh (gora).

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI:

● **ŠTEVILKE Z BESEDAMI:** Od dva tisoč triindevetdesetih potnikov — v sedemdesetih letih, petdeset — proti pet tisoč tristo dvanajstim vojakom — s petinštiridesetimi dijaki — ob dvesto dvajset gramih.

● **NAVADNI PRILASTKI:** Zraven mizice je mehak naslonjač z udobnim naslonom. Na železniško postajo prideš po poti skozi gozdiček. Stavba zraven šole je zdravstveni dom. Bratranec mi je pisal pismo z dodanimi znakami. Bolan človek mora ležati.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Pipa. Župnišče. Fasona (oblika, kraj). Fasoirati (dati obliko, kraj čemu). Ima fiata. Je figa mož. Spi kot fijakarski konj. Filtrirni papir. Kupil je forda. Fotoamater, foto celica. S Francem je šla. Ali si kaj videl Francija? Francijev klobuk je tukaj.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Gledal je skozi okno. Prišel je skozi glavna vrata. — Ravnatelj stanuje v gimnaziji. Šel je na pošto. Študiral je na realki. Pozdrav z Brezji! Pozdrav s Šmarne gore! Pozdrav z morja! Pozdrav iz Maribora! — Konec (ob koncu) leta pride mo. Po odredbi moraš k vojakom. Širom po domovini (po vsej domovini) je zavladala suša. Paket sem mu poslal po prijatelju. Med tednom ti telefoniram. Nisem šel v službo zaradi bolezni. Do šefa je suženjsko prijazen. Ob (na) proslavi je igrala godba. V ta namen so pobirali denar. To dajem na račun.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Sonce je z žarki sijalo na Alpe. Posodi mi

svojo knjigo, ker sem svojo izgubil. Naj naštejemo nekaj svojih vzornikov. Vzel je denar in ga vtaknil v listnico. Trativa čas, čeprav ga nimava veliko.

● **OPIŠI RAZLIKO V POMENU:** Tak sod = te vrste sod, — tolik sod = tako velik sod; tale otrok = ta otrok tukaj, tisti otrok = tisti otrok tam; tole drevo = to drevo tukaj, tisto drevo = ono drevo tam; ob tolikih zaprekah = ob tako velikih zaprekah, ob toliko zaprekah = ob tako številnih zaprekah.

● **POPRAVI NAPAKE:** Policija je ugotovila, da je tisti, ki je ukradel kolo, neki delomrznež brez poklica. Vzeli so mu kolo in ga vrnili lastniku. Lotili so se preiskave in jo strokovno opravili. Odkrili so prstne odtise in na podlagi teh kmalu prijeli tatu. Tisti, ki mu je bilo kolo ukradeno, je tatu brž spoznal.

● **OPIŠI POMENSKO RAZLIKO:** Kdo je v hiši? = Kateri človek je v hiši? — Kaj je v hiši? = Katera stvar je v hiši? — Kdo se sliši? = Katerega človeka je slišati? — Kaj se sliši? = Katero stvar je slišati? — Kakšen sad? = Katere vrste sad? — Kolikšen sad? = Kako velik sad? — O kom govorite? = O katerem človeku govorite? — O čem govorite? = O kateri stvari govorite? — Komu se čudite? = Kateremu človeku se čudite? — Čemu se čudite? = Kateri stvari se čudite?

● **STAVKE DOPOLNI Z OZIRALNI MI ZAIMKI:** Kar se v luži zleže, rado v lužo leze. — Česar je polno srce, rado iz ust gre. — Kar seješ, boš žel. — Kdor strah v glavi nosi, temu je vsaka senca pošast. — Komur ni sreča prirojena, ta si zaman za njo pete brusi.

izražajmo se lepo

Biser se lesketa. — Nebo je posejano z biseri. — Metati bisere svinjam. — To dekle je pravi biser. — Fruškogorski biser. (= Vino.) — Njeni zobje so kot biserčki. — To ti je biserček.

o

Vnela se je bitka za most. — Sprejeli so bitko. — Mati je izgubila bitko z otroki. (= V svojih zahtevah, prizadevanjih ni zmagala.)

o

Pripravili so si bivak v steni. (Zasilno zavetišče na prostem.) — Bivakiranje v skalah je naporno.

o

Imajo eno samo sobo, ki je obenem spalnica in bivalnica. (= Dnevna soba.)

o

Močan je ko bivol. — Orjak z bivoljim vratom. — Njegov bivolski tilnik.

o

To je pretkan bizantinec. (= Klečeplazan, hinavski človek.) — Bizantinizem je bil njegovi naravi zopr. — Zoprni tip bizantinskega človeka.

o

Tak bizgec me že ne bo učil. (= Nekoliko omejen človek.) — O ti bizgec ti!

o

Celo ljubezen in smrt so spremenili v biznis. (= Poslovno dejavnost, ki prinaša dobiček.)

o

Ta človek je res blaga duša. — Blagi vonj zemlje. — Ostal nam je v blagem spominu. — Na blagem ovinku ga je zaneslo. — Lani je bila blaga zima.

ocvirki

KO ZMANJKA POLITIČNIH IDEJ — Vročina, ki je zajela naše kraje, pride prav za marsikaj: tudi za delitev vode (in propagandnih materialov) na cestninskih postajah. Bavčarjevi demokrati so tako v soboto izpeljali eno od prvih predvolilnih predstav in napovedi, kaj vse bodo zahtevali od vlade . . . Smešno je le, da so že sami vseskozi člani vlade in bi bilo veliko bolje, če bi to zahtevali na njeni seji. Drugače bo namreč vse skupaj prišlo tako daleč, da se bodo prihodnji vikend zbrali Drnovškovi liberalni demokrati pred ljubljanskim živalskim vrtom in zahtevali zamenjavo vlade, ker je šimpanzu Tomyju prevroče . . . — DELO, Ljubljana.

DARJA LAVTIŽAR BEBLER — (V istem dopisu) omenja predlog „udbovskega“ amandmaja. Pri tem trdi: udbovci (mišljeni so tudi člani drugih takih služb) so vendar delali v skladu s tedanjimi zakoni in torej niso storili kaznivih dejanj. Bistri poslanki čestitam: sesula je nürnberški proces! Kar ni uspelo najbolj renomiranim pravnikom, se je posrečilo njej. — Irena Virant, SLO-VEVEC, Ljubljana, 22. 8. 92.

SVOJE VRSTE VRH — Sprenevedavost na ideološki ravni je ta teden zagotovo doživela svoj vrh v intervjuju Spomenke Hribar v Mladini, saj je v njem na račun sprave, etike, morale in politike izrekla takšno zbirko nesmislov, da bi jih imel vsak povprečen razumnik ob običajni uporabi dovolj vsaj za deset let, in dokazala, da se napake v politiki vsakomur le kopicijo, če se ne zna ob

prezračevanje

JANŠA: PRENOVITELJI STRELJAJO V PRAZNO

V odgovoru predsednika SDP Cirila Ribičiča manjka pojasnilo o tem, zakaj so 12. junija 1991 pristali (skupaj z LDS) na ločen sestanek z Markovičem in ali so se z njim pogovarjali o rušenju **takratne slovenske vlade**. Problematično postane tako dejanje, če se sklepa dogovore z zunanjimi dejavniki, ki so bili povrh vsega še sovražno razpoloženi do slovenskega osamosvajanja.

Na vsak dokument, ki ga SDP navaja kot svojo zaslugo v zadnjih letih, bi lahko navedli vsaj dva, ki dokazujeta nasprotno. Spomnimo se samo nasprotovanja SDP (in LDS) ustanovitvi slovenske vojske, zbiranja podpisov za hitro in enostransko razorožitev Slovenije z „Deklaracijo za mir“, dogovarjanja z Markovičem 12. junija 1991, neopoblaščenega paktiranja poslanca SDP Aurelia Jurija z generalom Čadom v času agresije itd.

Prenovitelji verjamejo v ankete, ki so jih sami naročili in plačali. Volilci bodo znali sami presoditi, kaj je katera stranka naredila za osamosvojitve Slovenije.

Glede „uspešnega“ povezovanja prenoviteljev z levosredinskimi strankami pa naslednje:

1. Nobena od „povezanih“ strank ni parlamentarna, da o levosredinskih ne govorimo.

2. Socialisti so odločno zavrnilo snubljenje SDP.

3. Na konferenco evropskih levosredinskih strank SDP niti vabljeni ni bila. In najbrž nikoli ne bo.

Janez Janša — DELO, Ljubljana, 29. 9. 92.

ZA EDINOST KRISTJANOV

Po odločitve slovenskih škofov naj bi se po naših župnijah obnovilo nekdanje Apostolstvo sv. Cirila in Metoda (ACM), katerega namen je delo za edinost kristjanov. Kjer bi se za to odločili, naj bi sklicali — najprimernejše na kakšno nedeljo — ustanovni shod. Člani Apostolstva dobijo posebne izkaznice in podobico z molitvijo za edinost kristjanov. Pastoralno je najbolj primerno, da se vpišejo cele družine, bolniki, starejši in člani že obstoječih molitvenih skupin. Članarina znaša 3 DEM.

Škofijski voditelji:

Anton Rojc, Na Žalah 2, 61000 Ljubljana (061 / 316 - 469)

dr. Vinko Škafar, Ob izvirkih 5, 62000 Maribor (062 / 102 - 578)

Anton Štrancar, 65272 Podnanos 12 (065 / 69 01 5)

Kot vsako leto bodo tudi letošnji diakoni, ki bodo konec junija 93 posvečeni v duhovnike, poromali v Sveto deželo in sicer v februarju. Za to pa morajo zbrati 15.000 nemških mark. Prek NAŠE LUČI se obračajo na rojake v tujini za denarno pomoč, za katero se že vnaprej najlepše zahvaljujejo.

Denar je treba nakazati na naslov:

Z-LÄNDERBANK BANK AUSTRIA A G., Am Hof 2, A-1010 Wien, Konto Nr. 126-153-764, SWIFT: OELBATTWW, für BANK AUSTRIA D. D. Ljubljana, Slowenien, v korist 727100-40-203897-7

Pismo iz don Kamilovega mlina

(nadaljevanje s 3. strani)

jesti, bil sem žejen in ste mi dali piti, bil sem nag in ste me oblekli, bil sem bolan in ste me obiskali . . . Karkoli ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili. Delati dobro, posebno potrebnim, je druga plat svetništva.

Sicer bi pa obe plati lahko izrazili tudi drugače: ljubi Boga in ljubi ljudi!

Ti dve ljubezni sta kot tisočaki, na katere se moramo povzpeti. Vemo ali pa si vsaj predstavljamo, kakšen je razgled z vrha Triglava. Čisto drugačen je kot v dolini. Vsak Slovenec si želi biti kdaj na Triglavu. Naporna pot je na vrhu bogato poplačana, tudi če nisi navdušen hribolazec. Za vsakogar je enkratno doživetje in nikomur ni žal napora, ki ga je vložil v to, da je prišel na vrh.

Vzpenjati se na goro dveh ljubezni

pomeni postajati svetnik. Rešimo se spon doline in okovov strasti, ki nam ne dajo dihati. Spoznavajmo, da je srečevanje z Bogom osvobajanje sebe. Božje zapovedi, ki nas usmerjajo na tej poti na goro, niso prepovedi, česa ne smemo storiti, ampak kažipot, kje in kako naj gremo, da ne bomo zdrknili v prepad in da bomo dospeli do svoje sreče. Božje zapovedi so vabljenje k ustvarjanju, uresničevanju dobrega in osrečevanju.

Še enkrat naj zapišem — tako nam bodo namreč govorili ta mesec naši dragi rajni — da je cilj našega življenja priti k Bogu, to je, postati svetnik.

Ne želim postati svetnik, ki bi ga Cerkev proglasila za takšnega, pa saj tudi nisem rojen za junaka, kot so bili vsi proglašeni svetniki. Zadošča mi, da me bo Bog potegnili v nebesa skozi zadnje okno.

Kaj ko bi ta mesec naslovili na Boga proušno v tem smislu?

Vaš don Kamilo

(nadaljevanje s strani 31)

nismo bili vajeni, in občuteno spremljal zborovsko ter ljudsko petje.

Ko se je ta množica romarjev razkropila po ulicah in gostiščih, je Einsiedeln „postal slovenski“. Povsod si slišal slovensko besedo, pesem, srečal slovensko narodno nošo. Kot da bi bil doma, tam na sončni strani Alp. In tuji so spraševali, kdo je to ljudstvo in od kod prihaja. Za Slovenijo jih je malo slišalo, za Jugoslavijo vsi. Žal, poznajo jo po hudem.

Popoldanske ure so bile posvečene priložnostni prireditvi v dvorani Dorfzentruma, ki se je dodobra napolnila. Prvi del programa je obsegal predstavitve Lükarije v besedi, folklorni govoriči, pesmi in glasbi. Nastop folklorne skupine, predstavnikov občine Ptuj in poskočni zvoki štajerske show skupine Prerod so pritegnili pozornost in prinesli med nas delček slovenske starožitnosti, ki je marsikomu bila neznan.

Drugi del je oblikoval pevski zbor Lubnik, pridružila pa se je tudi folklor-

na skupina Encijan iz Švice, komorni zbor Slovenija iz Zürichu in ob spremljavi kitare smo lahko prisluhnili petju že v Švici rojenih slovenskih deklet.

Najdaljšo romarsko pot pa je imel za seboj gotovo g. Lojze Peterle. Tisto nedeljsko jutro je namreč priletel iz Avstralije na züriško letališče in se potem peljal z nami v Einsiedeln. V dvorani je kljub očitni utrujenosti po 22 urah leta spregovoril in nas vzpodbudil k delu za prihodnost slovenske domovine.

Prihodnje leto bo slovensko romanje v Einsiedeln dobilo srebrni lesk — jubilejno bo. Leto bo tako hitro naokoli. Marsikateri spomin bo zbledel in potonil v pozabo. Toda tisto, kar je bilo zapisano na odru in kar je šepetal srce pred milostno podobo Naše ljube Gospe v Einsiedelnu, ne sme ne zbledeti ne zatoniti: Tebi, Marija, posvečeni.

**berite in širite
našo luč**

pravem času ustaviti in priznati svoj (prvi) spodrslijaj. — Danilo Slivnik — DELO, Ljubljana, 12. 9. 92.

OŠKODOVANJE — Ciril Ribičič je sklical miting v Križankah in dejal, da njegova stranka spet podpira Kučana na predsedniških volitvah, zaradi česar je bil slednji znova oškodovan. — Danilo Slivnik — DELO, Ljubljana, 12. 9. 92.

VERSKI POUK V ŠOLAH — Šolski verski pouk so uvedle skoraj vse bivše komunistične države, izjemi sta le še Albanija in Slovenija. Razlog je prav gotovo v tem, da pri nas še ni resnične demokracije in da delno še vedno živimo pod boljševističnim zatiranjem. S strani države ni nobene volje, da bi se prilagodila merilom demokratične družbe. Tako npr. minister za šolstvo zagovarja laično šolo in laični vrtec: država ima absolutni monopol nad šolstvom. V duhu preživetih sistemov postavlja državni aparat nad družbo in ne v službo družbe. Namesto da bi o šoli odločali starši in tisti, ki jim starši zaupajo vzgojo svojih otrok, si minister, kot v času komunizma, privoščiči, da odloča v njihovem imenu. Zaradi takšnega pojmovanja šole se stvarnost drugorazrednosti nekaterih skupin ljudi pri nas še kar naprej krepi. — DRUŽINA, Ljubljana, 30. 8. 92.

NAŠ ZUNANJI MINISTER — Zunanji minister Rupel se je v palači OZN srečal z ameriškim kolegom. Ob izključitvi Jugoslavije iz svetovne organizacije je bil vidno ginjen in navdušen nad „uspehi slovenske zunanje politike“, torej nad samim seboj. — SLOVENEK, Ljubljana, 26. 9. 92.

oglasi

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V ITALIJO? **Na pragu domovine, v središču stare Gorice**, ob lepem dreveredu Corso Italia, Vas pričakujemo v **PALACE HOTELU*****, najboljšem in največjem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Rojaki imajo 15 % popusta. — **PH-PALACE HOTEL*****, Corso Italia 63, I-34170 GORIZIA, tel. 0481/82 166, telex 461154 PAL GO I, fax 0481/31 658.

V večnem mestu Rimu pa Vam je na voljo **HOTEL EMONA*****, prav tako z vsem komfortom (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija), sprejelo pa Vas bo slovensko osebje. Rojaki imajo 15 % popusta. — **HOTEL EMONA*****, Via Statilia 23, 00185 ROMA, tel. 06/7027827/70227911, fax 06/7028787. — Pričakujemo Vas! — Lastnik obeh hotelov: Vinko Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo **SELITEV** v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr.

HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **RAČUNALNIKI**: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari **RADIOAPARATI**, **AVTORADIO** Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● Ugotavljanje „bolezni“ na osnovi aure in zdravljenje z bioenergijo, brez tablet. Tako zdravljenje je v svetu zelo uspešno in znano. Tel. Slovenija 0038 - 61 - 57 94 70; tel. Švica 0041 - 42 - 31 00 32; tel. Nemčija 0049 - 71 31 - 32 483.

● V centru Rogaške Slatine nudim v novograjenem poslovnem centru poslovne prostore za namene trgovine, obrtnih dejavnosti, bančništva . . . — Informacije daje: „Saan“ Savski Anton, Zg. Poljčane, Slovenija, tel. 062 825 - 699.

● Ugodno **PRODAM** 2 ha veliko posestvo v bližini Šmarja pri Jelšah. Na prostoru je vsakega nekaj: njive, vinograd, gozd in travnik, starejša hiša in gospodarsko poslopje ter voda in elektrika pa zraven cesta. — Naslov: Vlado Arzenšek, Šmarje 232, 63240 Šmarje pri Jelšah, tel.: 063 - 821 198.

● Zastopamo Vas pri postopku vrnitve (denacionalizacija) podržavljenega premoženja v Sloveniji in posredujemo pri najemu ter nakupu nepremičnin. — Naslov: **COMEToUS**, d. o. o.; Ljubljana, Kamnogiška 51, 61000 Ljubljana, Slovenija, tel.: + 38 61 57 88 82.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega.

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte, da ste Slovenci. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

vsaj majčkeno se nasmejčkajte!

Napis v nekem italijanskem avto-busu: „Prepovedano je govoriti s šoferjem, ker potrebuje roke za vožnjo.“

Dolgo moraš živeti, da spoznaš, kako je življenje kratko.

Po molitvi vpraša fantek mamo: „Mama, kdo pa je ta hudi Amen, ki naj ga nas Bog reši?“

Na gostilniškem vrtu piščanec ves čas brska okrog gosta, ki sedi pri mizi.

„Če ne boš brž izginil, te bom naročil!“ mu zagrozi gost.

Če opazi Francoz v pivu muho, zlije pivo preč.

Če jo opazi Nemeč, jo vzame ven in pivo spiže.

Če jo opazi Škot, jo vzame ven, jo drži med prsti in ji pravi: „Izpljuni pivo!“

Če jo opazi Italijan, spiže pivo z muho vred.

Gost v hotelu: „Videti je, da sem vašemu prasiču simpatičen, ker hoče vedno znova v mojo sobo.“

„Veste, pozimi stanuje v njej.“

„Tako da je zlata ribica samo mravljinčna jajčeca. Ali jih moram skuhati v trdo ali v mehko?“

„Najboljše je, če jih ubijete v ponev.“

V podeželski krčmi vpraša gost krčmarja: „Kokoš ste najbrž usmrtili s težkim srcem.“

„Zakaj?“

„Okus ima, kot da ste se za to dolga leta odločali.“

„Gospodje in dame! Orangutan se razlikuje od človeka predvsem v tem, da ne more govoriti. Ko bi lahko rekel: „Jaz sem orangutan,“ bi bil človek.“

„Gospod doktor, ali ne verjame-te, da se mrliči vračajo?“

„Na noben način. Ko bi to verjel, ne bi nikdar postal zdravnik.“

V nekdanji vzhodnonemški trgovini.

„Ali prodajate tu krila?“ vpraša stranka v pritličju trgovine.

„Ne, tu nimamo rož. Kril pa nimajo v prvem nadstropju.“

Kupčija je kupčija šele, če lahko dokažeš davkariji, da ni bilo sploh nobene kupčije.

„Kaj ste po poklicu?“

„Filmski igralec.“

„In ste poročeni?“

„Ja, sem in tja.“

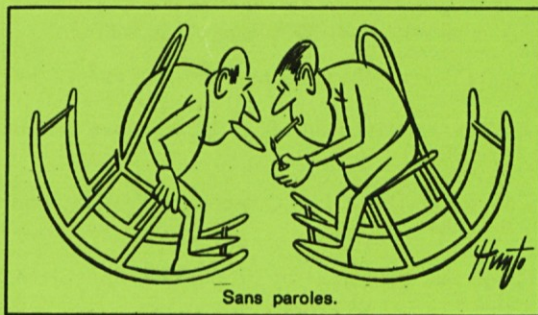
Mož ženi: „Zakaj ne kuhaš tako dobro kot tvoja mama?“

„Ker ti ne zaslužiš tako dobro kot moj oče.“

Kaj je katastrofa za neko upravo? Če ni nobenih naročilnic, da bi lahko naročili naročilnice.

„Ali me boš imel še rad, ko bom imela sive lase?“

„Seveda, saj sem te imel rad tudi, ko si imela plave, rjave, črne in rdeče.“

Sans paroles.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Znidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Ludvik Počivavšek, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

(Tel. 0 72 29 / 88 3 56 - 3, samo ob petkih popoldne in ob sobotah).

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 73 1 00 ali 05522 - 34 85-0).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. 0032/89/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, B-6200 Châtelineau (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon.

(Tel. (1) 42 53 64 43).

Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 9 rue Saint Gorgon, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Mšgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62, tel. 030 - 788 19 24.

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62,

tel. 030 / 784 50 66.

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, Moltkestraße 119-121, 5000 Köln 1. (Tel. 0221 - 52 37 77).

Janez Modic, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slow. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.
(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Marijan Bečan, Liebigstr. 10, 8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:
09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:
040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, Postfach 771, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32, Telefax 0041 1 / 303 07 88).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU (Janez Rihar), SLO-61001

Ljubljana, p. p. 121/III (Tel. 061 / 454 246)